

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA - GAZETA MORSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA**

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. - Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filja miejska administracji.
Filja Administracji: Królowej Jadwigi nr. 12/14, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. - Konto czekowe P. K. O. 160-313.

Wybory do rad miejskich we Francji

Nieoficjalna urna sufrażystek i strzał w policjanta... puderniczka

Paryż, 5. 5. (PAT.) Dziś w całej Francji odbyło się głosowanie do rad miejskich. Jedenaście i pół miliona wyborców wybierało ogółem 450 radnych z pośród zgórą 2 milionów kandydatów. W samym Paryżu na 90 stanowisk radnych wystawiono 800 kandydatów.

Według pierwszej informacji w wielu okręgach żaden z kandydatów nie zdołał jednak uzyskać niezbędnej większości głosów, tak iż zajdzie potrzeba przeprowadzenia w przyszłą niedzielę głosowania balotażowego. Głosowanie miało dziś przebieg spokojny. Nie sygnalizowano poważnych incydentów.

Jedynie w Paryżu w dzielnicy Montmartre doszło do incydentu między policją a jedną z wybitnych sufrażystek francuskich Luisą Weis. Policja nie pozwoliła sufrażystkom na propagandę uliczną za pomocą ulotek i transparentów. Skłoniło to p. Weis do umieszczenia naprzeciw komisariatu policji nieoficjalnej urny wyborczej.

Policja usunęła tę urnę po krótkiej walce z sufrażystkami, podczas której p. Weis rzuciła w policjanta puderniczką. Sufrażystki manifestowały następnie przed komisariatem policji.

Paryż, 5. 5. (PAT.) O godz. 18 zostały zamknięte biura wyborcze Paryża, poczem przystąpiono do obliczania głosów. Późnym wieczorem zaczęły napływać pierwsze fragmentaryczne wiadomości na temat rezultatów głosowania. Dotychczas nie dają one jednak dostatecznego wyobrażenia o przyszłym składzie rady miejskiej Paryża.

Pierwsze informacje o wynikach głosowania nadeszły z okręgów wybor-

czych, położonych w samym środku Paryża, gdzie liczba głosujących jest stosunkowo niezbyt wielka. W pierwszym głosowaniu weszli tu przeważnie dawni radni miejscy, m. in. został wybrany był przez policję Chiapp.

W wielu okręgach żaden z kandydatów nie uzyskał odpowiedniej ilości głosów, tak że w przyszłą niedzielę odbędzie się głosowania balotażowe. Przed redakcjami zgromadziły się tłumy publiczności, które oczekują na wyniki.

Przed wielkimi uroczystościami w Anglii

Cały kraj w odświętnej szacie

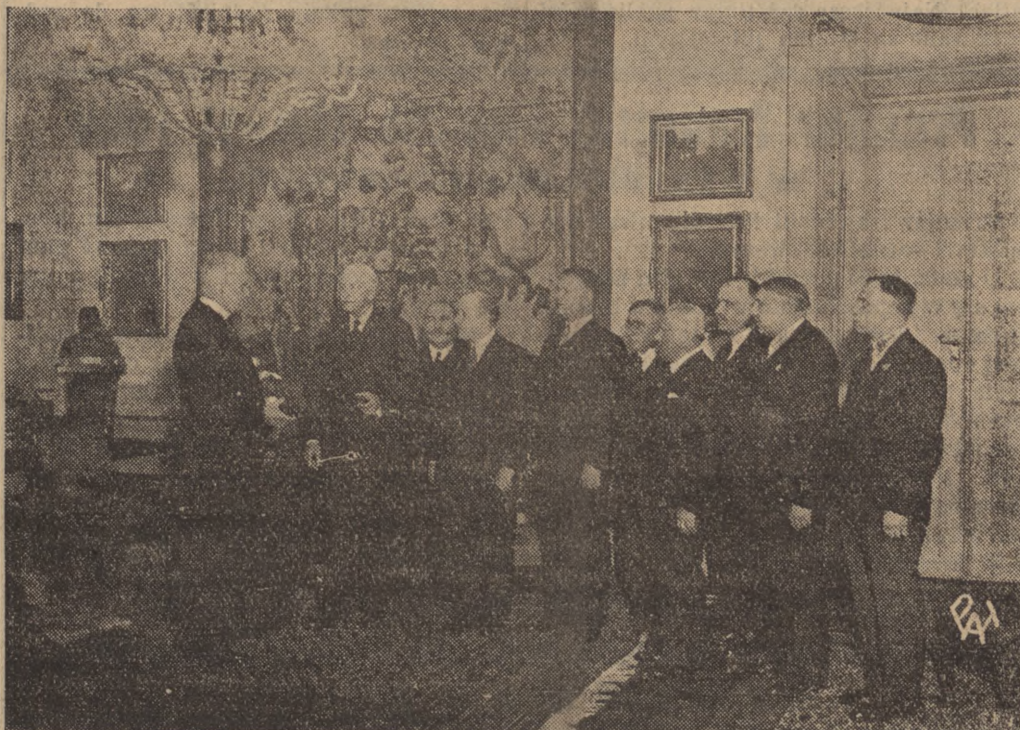
Londyn, 5. 5. (PAT.) Dziś w przeddzień obchodu jubileuszu królewskiego przez cały dzień przy pięknej słonecznej pogodzie przepełnione pociągami, autobusy, autokary i tramwaje dowoziły do centrum miasta setki tysięcy osób, które od godz. 11-ej stłoczyły się gęsto na bogato udekorowanych ulicach, które w dniu jutrzejszym przeciągać ma orszak królewski.

Dokoła placu Buckingham przelewa-

ją się stutysięczne tłumy, wiwatując na cześć pary królewskiej. Główniejsze gmachy, wielkie magazyny i hotele są odświętnie iluminowane.

Nastroj święteczny napuścił nie tylko w Londynie, ale także we wszystkich innych miastach, a nawet wioskach. Na domach zamieszkałych przez najbiedniejszą ludność powiewają flagi i festony z zieleńią. (O szczegółach uroczystości piszemy na str. 2-iej).

Hołd śpiewaków Głowie Państwa

Jak donosiliśmy, w tych dniach odbyła się na Zamku w Warszawie uroczystość złożenia hołdu p. Prezydentowi Rzplitej przez Zjednoczenie Polskich Związków Śpiewaczy i Muzycznych Rzplitej organizacji jednoczącej wszystkie polskie związki śpiewacze i muzyczne w kraju i zagranicą. Na zdjęciu — delegacja z prezesem rady naczelnej Zjednoczenia P. Z. S. i S. M. prof. Ponikowskim wręczając p. Prezydentowi adres hołdowniczy i odznakę honorową Zjednoczenia.

Lojalna mniejszość niemiecka

potępia wyczyny niektórych organizacji mniejszościowych na zachodzie Polski

Łódź, 5. 5. (Pat.) Dziś odbył się w Łodzi 5-ty Zjazd niemieckiego związku kulturalno-gospodarczego w Polsce, na który przybyło około 500 delegatów z 217 oddziałów tego związku z całej Polski. Zebranie zagajono okrzykiem na cześć Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego, poczem zebrani odśpiewali hymn narodowy.

Zjazd wysłał depeşe hołdownicze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, zapewniając o wierności i lojalności mniejszości niemieckiej dla Państwa Polskiego i stwierdzając, że Niemcy obywatele

polscy przyczynią się wspólnie z Polakami do wzmocnienia Państwa Polskiego. Wysłano również telegram hołdowniczy do Pana Prezesa Rady Ministrów, w którym potępiają szkodliwą propagandę niektórych organizacji niemieckich na zachodzie Polski.

Wiet Jungdeutsche Partei w Poznaniu

Poznań, 5. 5. (Pat) W niedzielę odbył się w sali cyrku „Olimpia“ wiec niemiecki zwołany przez Jungdeutsche Partei. Na wiec przybyło około 6.000 osób. Wygłoszono dwa referaty w których

Zamknięcie Targów Poznańskich

Poznań, 5. 5. (PAT.) Dziś nastąpiło zamknięcie tegorocznych międzynarodowych Targów Poznańskich. Dzięki pięknej pogodzie ruch na targach bardzo ożywiony, przypominający czasy PWK. W piątek 3-go maja i dziś frekwencja zwiedzających przekroczyła 50 tys. osób. Tydzień Poznania zorganizowany w związku z targami wypadł bardzo dobrze. Do Poznania przybyły dziesiątki tysięcy osób ze wszystkich stron kraju. Liczny też był napływ gości z zagranicy.

Premjer Flandin będzie operowany

Paryż, 5. 5. (PAT.) Premjer Flandin, który jak podajemy na innym miejscu, uległ wypadkowi samochodowemu, spędził noc w prefekturze Auxer dość dobrze. Dziś popołudniu został przewieziony do Paryża, gdzie musi się poddać operacji, która nie będzie ciężka, ale w każdym bądź razie dość trudna, albowiem ręka złamana jest w trzech miejscach.

Paryż, 5. 5. (PAT.) Premjer Flandin umieszczony został w klinice. Wobec tego, że chory czuje się zbyt zmęczony, operacja zestawienia złamanej ręki będzie dokonana prawdopodobnie jutro.

Zaoczny wyrok śmierci na Venizelosa

Ateny, 5. 5. (PAT.) Sąd wojenny skazał na śmierć Venizelosa, Plastirasa, Kondurasa i Canakakisa.

Zwycięstwo listy prorządowej w Jugosławii

Ugrupowanie premjera Jevticza uzyskało 90 proc. głosów

Białogród, 5. 5. (Pat.) Z dotychczasowych wiadomości wynika, że lista prorządowa premjera Jevticza uzyskała do 90 procent głosów. Według wiadomości nieoficjalnych jedynie w Zagrzebiu lista opozycyjna dr. Maczka uzyskała dwa razy więcej głosów niż lista Jevticza.

Pożar stoczni okrętowej w Bremie

Berlin, 5. 5. (PAT.) W sobotę wieczorem wybuchł w stoczni towarzystwa akc. „Wesser“ w Bremie olbrzymi pożar. Pastwą płomieni padła jedna z głównych hal warsztatowych oraz urządzenia kranowe.

Przyczyn pożaru nie ustalono. Stwierdzono tylko, że ogień powstał w jednym z przyległych zabudowań, mieszczących magazyn łatwopalnych materiałów malarskich. Dzięki wysiłkom zmobilizowanych straży pożarnych miejskich i portowych udało się pożar zlokalizować.

Sowiety budują wielką fabrykę silników samolotów

Turyn, 5. 5. (PAT.) Delegacja sowiecka zawarła umowę z jedną z firm włoskich na budowę wielkiej fabryki silników samolotów w pobliżu Moskwy.

mówcy polemizowali z polityką Deutsche Vereinigung. Prezes partii inż. Wiesner z Bielska w przemówieniu swem oświadczył, że stronnictwo Jungdeutsche Partei stać ma na stanowisku państwowości polskiej i chce wypewnić lojalnie wszystkie obowiązki wobec Państwa Polskiego.

Tajemniczy podróżnik w walce z policją

Osaczony w lesie popełnił samobójstwo

Białystok, 5. 5. (PAT.) Dziś o godz. 6-tej rano na stacji w Białymstoku został zatrzymany nieznanego osobnika, który przybył z Warszawy. W czasie legitymowania go przez posterunkowego osobnik ów zbiegł, strzelając kilkakrotnie z rewolweru.

Zarządzono pościg i osaczono zbiegającego w lesie pod Białymstokiem, gdzie w dalszym ciągu ostrzeliwał się policji. W czasie wzajemnej strzelaniny osobnik ten został ranny w nogę, przyczem upadł na ziemię, następnie zaś wystrzałem w skroń odebrał sobie życie.

Znaleziono przy nim rewolwer i 18 nabojęw oraz 100 zł. w gotówce. Żadnych dokumentów stwierdzających tożsamość osoby ani też papierów przy samobójcy nie było.

Jackie Coogan i jego ojcier ofiarami katastrofy samochodowej

Santjago (Kalifornia), 5. 5. (PAT.) Wczoraj wydarzyła się tu katastrofa samochodowa, w której zginęły trzy osoby: aktor Robert Horner z Los Angeles, Durkin junior, aktor filmowy i John Coogan, ojcier Jacka Coogana. Sam Jack Coogan został ranny.

Karnawał koronacyjny na ulicach Londynu

W poniedziałek król Jerzy V. angielski obchodzi 25-lecie swego panowania

W poniedziałek, dnia 6 maja, w którym król Jerzy angielski obchodzić będzie 25-lecie swego panowania, Londyn wchodzi w okres wielkich uroczystości. Rozpoczną się one nabożeństwem dziękczynnym w poniedziałek przed południem w katedrze św. Pawła w obecności króla i królowej, całej rodziny królewskiej, przedstawicieli rządu brytyjskiego i dominjów, parlamentu i korpusu dyplomatycznego. Król i królowa w uroczystym orszaku przejadą przez ulice śródmieścia, wiodące do katedry i z powrotem. Tego samego dnia wieczorem o godz. 8-ej król Jerzy z gabinetu swego w pałacu Buckingham przemówi do specjalnego złotego mikrofonu, który na cały świat rozniesie orędzie króla. Następnie przez naciśnięcie guzika elektrycznego w pałacu król wzniesi specjalne ognisko w Hyde Parku, które będzie znakiem dla podobnych ognisk, które w liczbie 2000 na wzór sobótek rozpalone będą po całym kraju. W tej samej chwili rozpocznie się w Londynie uroczysta iluminacja. W pałacu Buckingham król wyda uroczysty bankiet z udziałem wszystkich członków rodziny królewskiej i przybyłych gości.

W środę, 8 maja w pałacu St. James odbędzie się specjalne przyjęcie korpusu dyplomatycznego, na którym dziekan korpusu, ambasador brazylijski złoży królowi gratulacje korpusu. Król odpowie na to przemówieniem, dziękując wszystkim akredytowanym przy swoim dworze ambasadorom i osobom za ich życzenia.

W czwartek, 9 maja odbędzie się w przastarym Westminster Hall, używanym przez parlament tylko dla specjalnie uroczystych okazji hold parlamentu wobec króla. Zebrane wspólnie Izba Lordów i Izba Gmin dadzą wyraz swych uczuć wiernopoddańczych, zaś król w przemówieniu podziękuje przedstawicielom narodu za ich lojalność w okresie jego 25-letniego panowania. Wieczorem tego dnia król wyda w pałacu Buckingham uroczysty obiad dla członków rządu, parlamentu i korpusu dyplomatycznego. W ciągu następnych kilku dni król i królowa w otoczeniu świty dokonają objazdu szeregu dzielnic Londynu, aby wszystkim warstwom ludności stolicy dać możność wyrażenia uczuć wiernopoddańczych dla pary królewskiej.

Dnia 11 maja odbędzie się procesja tego rodzaju przez ulice północno-zachodniej części Londynu, 18 maja przez południową część Londynu, 25 maja przez słynny East End Londynu, gdzie mieszka najuboższa część ludności, m. in. przez zamieszkałe przeważnie przez żydów Whitechapel.

Równocześnie 11 maja odbędą się w Cardiffie, jako stolicy Walji, w Edynburgu, jako stolicy Szkocji i w Belfascie, jako stolicy północnej Irlandji uroczystości wiernopoddańcze, na które król deleguje swoich synów, a mianowicie: ks. Walji do Cardiffu, ks. Jorku do Edynburga, ks. Glou-

Przesilenie gabinetowe w Hiszpanji

Rząd Lerroux podał się do dymisji. Prezydent Zamora początkowo nie przyjął prośby o dymisję gabinetu, żądając od Lerroux, aby zastanowił się nad sytuacją i dał mu odpowiedź popołudniu, następnie jednak zgodził się na ustąpienie gabinetu, ale utworzenie nowego rządu polecił premierowi Lerroux.

Szaljapin wraca do zdrowia

W stanie zdrowia najsłynniejszego śpiewaka (basa) świata Szaljapina nastąpiła znaczna poprawa. Wszelkie niebezpieczeństwo dla życia artysty zostało zażegnane.

Katastrofa na wyspie Seeland Samochód pod kołami pociągu motorowego

Na wyspie Seeland pociąg motorowy najeżdżał na przejeździe na samochod, w którym znajdowały się 3 osoby. Samochód był wleczony przez pociąg na przestrzeni 10 metrów. Trzej pasażerowie zginęli na miejscu. W samochodzie tym znajdował się multimilioner szwedzki i przedsiębiorca okrętowy oraz konsul szwedzki w Helsingforsie Erich Sanck. Lokomotywa uległa wykolejeniu i rozbiciu.

cester do Belfastu. Z okazji jubileuszu odbędą się również nieodbywane od wielu lat uroczyste bale dworskie w pałacu Buckingham. Pierwszy z nich odbędzie się 14 maja.

W związku z powyższymi uroczystościami Londyn przybrał już odświętne szaty. Ulice miasta i większe gmachy są wspaniale udekorowane. Nastrój świąteczny daje się odczuć w całej pełni. Tłumy na głów-

rym uruchomione będą specjalne pociągi, przewożące tysiące ludzi z prowincji dla wzięcia udziału w karnawale koronacyjnym.

Henderson zostanie lordem

Wśród wyróżnień i odznaczeń jakich król udzieli dla upamiętnienia 25-lecia swego koronacji, będzie również szereg przeznacz-

Angielska para królewska w pałacu Buckingham w Londynie w dniu koronacji przed 25-ciu laty.

nych ulicach są tak olbrzymie, że od wczoraj ruch na Piccadilly, na Oxfordstreet i na Regentstreet jest w godzinach wieczornych całkowicie zatrzymany. Wczoraj wieczorem na ulicach tych do późnej nocy spacerowało zgórą pół miliona ludzi. Dziś wieczorem spodziewany jest jeszcze większy natłok. Największe zaś tłumy publiczności oczekiwane są w dniu jutrzejszym, w któ-

rych dla członków opozycji. M. in. w szeregach Labour Party nastąpić ma doniosła nominacja prezesa międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej, zasłużonego przywódcy socjalistów angielskich, Artura Hendersona, którego król Jerzy w uznaniu jego zasług na polu działalności politycznej i dla sprawy pokoju podnieść ma do godności lorda.

Premier francuski Flandin złamał rękę w wypadku samochodowym

Premier francuski Flandin uległ wypadkowi samochodowemu.

O godz. 18,05 premier Flandin znajdował się w samochodzie w pobliżu miasta Auxerre. Premier był w towarzystwie swej żony i córki oraz p. Breguet, swego zięcia. Samochód jechał z umiarkowaną szybkością. Nagle z boku wypadł inny samochód ze znajdującym się tam garażu. Nastąpiło silne zderzenie. Wszyscy pasażerowie zostali odrzucony na lewo. Premier Flandin zajmował miejsce przy lewym oknie samochodu. Odnosił on obrażenia twarzy, złamaną ma poza-

tem lewą rękę. Pani Flandin i p. Breguet doznali lekkich kontuzji, zaś pani Breguet i szofer wyszli z wypadku bez szwanku.

Na zlecenie lekarza premiera Flandina przewieziono natychmiast do kliniki w Auxerre. Stan zdrowia premiera nie budzi obaw. Ręka po złożeniu została ujęta w gips, w którym pozostanie prawdopodobnie około miesiąca. Prezydent republiki Lebrun, uwiadomiony o wypadku, przesłał premierowi życzenia jak najszybszego powrotu do zdrowia.

Niemiecki samolot komunikacyjny zderzył się z ziemią

7 pasażerów zginęło pod gruzami Junkersa W-34

Samolot komunikacyjny, który w dniu 30 kwietnia w czasie lotu ze Stuttgartu do Wrocławia zaginął, został w sobotę przedpołudniem znaleziony w pasmie górskim Fichtelgebirge w górnej Frankonii. Na ślad zaginionego aparatu naprowadziły opowiadania kobiet miejscowych, które doniosły władzom, iż w dniu 30 kwietnia sływały w pobliżu miejsca katastrofy loskot, jakgdyby spadł samolot. Na podstawie oględzin

miejsca katastrofy stwierdzono, że samolot zablądził we mgle i zderzył się z ziemią. Wszyscy pasażerowie zginęli na miejscu.

W samolocie znajdowali się: instruktor lotniczy Sacht wraz z dwoma uczniami-pilotami Heinrichem i Seichmannem oraz pasażerowie: gen. major armji niemieckiej Hoering z żoną i córką i por. lotnik niemiecki Braun. Samolot był typu Junkersa W-34.

Bohater głośnego procesu przedwojennego domaga się rehabilitacji

Porucznik Hofrichter, bohater jednego z najgłośniejszych procesów doby przedwojennej zwrócił się do władz sądowych w Wiedniu o rewizję swego procesu i rehabilitację. Był on skazany przed 25 laty przez sąd wojskowy w Wiedniu na dożywotnie więzienie za otrucie por. Madera, który

przeszkadzał mu w karierze wojskowej, mając lepszą t. zw. „lokate” do Sztabu Generalnego”. Hofrichter, który na mocy amnestji został po wojnie wypuszczony z więzienia, przebywa obecnie w Wiedniu pod zmienionym nazwiskiem jako przedstawiciel firm czechosłowackich.

Uczucie przepelnienia, nieprawidłową fermentację w jelitach, uczucie pełności i wzdęcia w wątrobie, zastoinę żółci, bóle w bokach, ucisk w piersiach i bicie serca, usuwa użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa, zmniejszając zbytnie przekrwienie mózgu, ucisk w oczach, sercu i płucach.

Domowe oszczędności

Każda pani domu w swej gospodarce pieniężnej stara się, aby odłożyć choćby najskromniejszą kwotę na czarną godzinę. Te skromne oszczędności rodzinne potrafią służyć wielkie zadania zwłaszcza w okresie niepewności.

Ogłoszenie Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej daje dobrym gospodyniom pożądaną ku temu okazję. Znajdują one w obliczeniach tej pożyczki znakomitą lokatę dla swych oszczędności, ponieważ Premjowa Pożyczka Inwestycyjna poza stuprocentowym bezpieczeństwem (obligacje opiewają na złote w złocie), poza corocznymi odsetkami, daje możliwość wygrania jednej z licznych premii, z których najwyższe sięgają 500.000 złotych.

Celem pożyczki jest zatrudnienie bezrobotnych przy robotach publicznych, jest akcja inwestycyjna, która przyczyni się do powstania nowych warsztatów pracy, do przeobrażenia dzisiejszej Polski drewnianej w murowaną ostoję jej wszystkich obywateli.

Dlatego każda kobieta — kierowniczka gospodarstwa domowego winna ulokować swe oszczędności w Premjowej Pożyczce Inwestycyjnej, by przez dobro własne i własnej rodziny przyczynić się do dobra powszechnego.

Statystyka subskrypcji 3-proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej

Praca w biurze delegata Ministra Skarbu do spraw 3-proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej od 1 bm. uległa znacznemu zwiększeniu. Podwoiła się ilość meldunków, nadsyłanych przez poszczególne placówki subskrypcyjne.

Biuro przystąpiło już do przygotowania zestawień i materiałów statystycznych, które zobrazują udział w subskrypcji poszczególnych warstw społecznych i grup gospodarczych. Wśród materiałów tych ciekawą będzie wykaz osób, których zarobki i dochody miesięczne przekraczają 1500 zł i które władz za urzędnikami na wyższych stanowiskach państwowych — zadeklarowały 150 proc. swych dochodów miesięcznych.

Dyplomy Pożyczki Inwestycyjnej

Jak się dowiadujemy, w opracowaniu są już dyplomy 3-proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej, które otrzymają zespoły pracownicze, kupiectwo, rzemiosło, wolne zawody, właściciele nieruchomości i inne grupy ludności, które subskrybowały Pożyczkę Inwestycyjną według norm, względnie wskazań, wydanych przez ich władze centralne.

Złote „Krzyże Zasługi” na piersiach pisarzy słowackich

W dniu święta narodowego 3-go Maja konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Bratławie p. Wacław Łaciński udekorował złotem Krzyżami Zasługi pisarzy słowackich Rypaczka, Hruszowskiego, Hollega, Stano i Germuskę za zasługi na polu stosunków kulturalnych polsko-słowackich, a w szczególności za dokonanie licznych przekładów utworów polskich na język słowacki.

Dwa i pół miliona na FOM.

Pierwszy rok zbiórki na Fundusz Obrony Morskiej został zamknięty kwotą 2.511.062,21, która znajduje się obecnie na specjalnym koncie PKO.

Za obrazę Hitlera — rozwód

Według orzeczenia najwyższego trybunału Rzeszy obraza słowna kanclerza Hitlera popełniona w małżeństwie przez kobietę uważana ma być za wystarczającą podstawę prawną do wniesienia przez małżonka skargi rozwodowej.

Kochanka zamordowała francuskiego kolarza — Pelissiera

W paryskich kolach sportowych duże wrażenie wywołała wiadomość o zamordowaniu znanego sportowca Pelissier, który był jednym z najlepszych kolarzy francuskich. Pelissier został zamordowany przez swą kochankę, naskutek nieporozumień domowych.

Dookoła układu francusko-sowieckiego

Tak więc pakt francusko-sowiecki „szczęśliwie” został podpisany nareszcie. Pan Laval i „poipred” Potiomkin wyrazili w przemówieniach swych wielkie z dokonanego dzieła zadowolenie, oprócz tego francuski minister spraw zagranicznych wysłał piękny gratulacyjny telegram do „jego ekscelencji” towarzysza Litwinowa, z którym zresztą uściska się wkrótce osobiście. Opinia francuska przyjęła umowę z Sowietami w rozmaity sposób: jedni z entuzjazmem, inni bez entuzjazmu, naogół jednak z zadowoleniem istotnym. W Paryżu sądzą, iż utrwalono w ten sposób pokój powszechny. W innych stolicach Europy zdania są podzielone. Przeważa jednak daleko idąca rezerwa. Czuć, że jest to pigułka, którą większość polityków zachodnich przełyka z trudnością i że Niemcy bezceremonialnością swą **zmusili ich** do zgody na to dziwne lekarstwo, mogące, przy odpowiednim zbiegu wydarzeń, stać się czemś o wiele gorszym od choroby.

Bowiem cóż z tego, że Trzecia Rzesza w swych aspiracjach została zaszachowana poniekąd!... Na jej miejsce wyraźta niewątpliwie nowe niebezpieczeństwo — bolszewickie. Kto by myślał inaczej — wyprowadzi go z błędu artykuł Radka, umieszczony w oficjalnej sowieckiej „Prawdzie” w dniu święta 1-go maja. PAT streszcza go telegraficznie w ten sposób: „autor zapewnia, że wojna wywołana przez państwa „kapitalistyczne”, mogłaby się skończyć jedynie rewolucją i zaznacza, że w razie wybuchu wojny — czerwona armia będzie walczyła na terytorium przeciwnika”. Ta ostatnia zapowiedź odnosi się oczywiście do Polski i właśnie miła ta ewentualność sprawia przedewszystkiem, iż francuskie majaczenia wschodnie były dla nas nie do przyjęcia od początku. Przepowiednia rewolucji społecznej, jako nieuniknionego rezultatu wojny — tyczy rzecz prosta — już całej Europy i niewesołe jej otwiera perspektywy.

Teraz zrozumiałem jest, dlaczego to Sowiety tak skwapliwie garnęły się do porozumienia z Francją, a przez to do znalezienia się w kręgu możliwych starć międzynarodowych. To nie były napełnione względami pacyfistyczne. To była chęć, gdy przyjdzie co do czego, wykozystania kształtującej się wówczas konjunktury dla realizacji swoich wyrotowych i zawsze trwałych celów. Cóż z tego, iż rzecznikiem istotnych, szczyrych poglądów sowieckich jest w tej chwili nietyle rząd oficjalny Z. S. R. R., ile t. zw. komintern. Podział ról pomiędzy dwie te instancje dobrze znamy. Warto więc zapamiętać, iż w tejże samej „Prawdzie” również 1-szo majowa odezwa Kominternu wzywa do „walki „przeciw głównemu podpalaczowi wojny faszystowski niemieckiemu, jego sprzymierzeńcowi faszystowski polskiemu i przeciw Japonji, która grabi Chiny i przygotowuje napad na Z. S. R. R., przeciw angielskiemu imperjalizmowi, podlegającemu do wojny antysowieckiej oraz przeciw ciemnicy Abisynji, faszystowski włoskiemu”. I w odezwie tej III-iej międzynarodówki, dyrygowanej przez Moskwę, niema pozy, to jest rzeczywista twarz ideowa Sowietów. Pozostały tem, czem były, i czekają na pożar wszechświatowy cierpliwie. Postarają się też po swojemu go wyzyskać. Kto myśli, że bolszewicy uronili coś ze swego zasadniczego programu — jest naiwny, albo udaje naiwnego. Stosunek Moskwy do reszty świata jest zasadniczo negatywny. Tylko tego nie mówi głośno dyplomacja sowiecka. Aczkolwiek nie tak dawno w Genewie jakiś dyplomata bolszewicki informował niedwuznacznie znanego dziennikarza francuskiego Saurewina, iż gdyby trzeba było się dobrać do niemieckiej skóry, a Polska stawiała Rosji w tym względzie jakieś objętkę, to albo się dotrze do Niemiec inną drogą, albo się Polska poprostu sforsuje. Ta „niedyskrekcja” ma także swój wdzięk swoisty.

A próba komunistycznego zamachu stanu w Budapeszcie z przed dni kilku, choć zlikwidowana oczywiście, czyż nie

jest symptomem, dowodzącym niewygasłych intencji i niewyschniętych źródeł propagandy, sięgającej daleko. A „program wprowadzenia rządów sowieckich w Anglii”, ogłoszony przez Komintern i podany przez „Times'a” w ostatnich dniach kwietnia. Czy to także jest tylko fajerwerk majowy, czy też chęć utrzymania, pomimo chwilowego opotunizmu metod, czystości linii ideowej wiernego sobie bolszewizmu?! Tak wyglądają półoficjalne wypadki nowego sprzymierzenia Francji, którego p. Herriot narzucił podobno masońsko-radykalnymi wpływami p. Lavalowi. Szczególnie, że tym razem masońsko-radykalne upodobania polityczne nie rażą naszej endecji, uradowanej francusko-rosyjskim zbliżeniem. Gdy p. Laval przyjedzie do Warszawy i będzie rozmawiał

z naszymi sferami urzędowymi — wielki polityk „Gazety Warszawskiej” prawdopodobnie znów przypomni mu, jak Edenowi, że co innego rząd, a co innego społeczeństwo i zapewni, że to ostatnie niczego więcej nie pragnęło nigdy nad „pakt wschodni”... I może błagać go będzie, aby rentjerzy Francji raz jeszcze utopili kilka miliardów w Rosji, tym razem w celu zorganizowania środków komunikacji w Sowietach. Istotnie, gdyby do tego doszło, Francja oddałaby nie zwykłą usługę między innymi swej polskiej sojusznicze. Bowiem dobry jest pakt o nieagresji, ale stan kolejnictwa w Rosji wart od niego o wiele więcej... Szczególniej dla sąsiadów.

Trzeba bowiem mieć na uwadze, że armja sowiecka, liczbowo przynajmniej, jest olbrzymia. W „Neues Wiener Jour-

nal” pułkownik Marius Borch ogłosił niedawno szereg danych, dotyczących sił zbrojnych Rosji. Przedstawiają się one pokaźnie. W Sowietach powołuje się co rok pod broń 1.200.000 ludzi. Oficjalnie stan wojsk podczas pokoju ma wynosić 960.000 żołnierzy, w istocie jednak liczba ich sięga 1.250.000. Wystarcza więc za-trzymać w szeregach jeden rocznik, aby wraz z nowym powołaniem poborowych, zawsze już przedtem wyszkolonych, stan armji czerwonej wzrósł do 2.450.000. Do tego przychodzi cały szereg organizacji przysposobienia wojskowego, liczących około 4 milionów młodzieży. W ten sposób Rosja sowiecka wystawić może stosunkowo szybko 5.500.000 dobrze uzbrojonych ludzi, z których 2.500.000 znajdują się na Wschodzie i na froncie zachodnim mogą być użyte tylko, o ile zażegnane zostanie „niebezpieczeństwo japońskie” i ulepszona wreszcie sieć kolejowa nie mała pozostawiająca dotychczas do życzenia.

Tak wygląda ów nowy sojusznik Francji, który domagał się gorąco automatycznej interwencji na wypadek zaatakowania jednego ze sprzymierzonych przez trzecie mocarstwo. Ten punkt nie znalazł się jednak w umowie. Byłby on bardzo ryzykowny dla Republiki francuskiej i zbyt łatwo mógłby ją narazić na wojnę nie w imię własnych nawet interesów. Ale i pomimo to układ z Rosją sowiecką pełen być może dalekosięgających skutków. Szczególniej dla wszystkich państw, znajdujących się pomiędzy Rosją a Niemcami, zaś w pierwszym rzędzie dla państw nadbałtyckich. Te ostatnie zaczynają się coraz bardziej znajdować pomiędzy młotem i kowadłem. Z jednej strony potężna, uprawniona poniekąd do agresji przez umowę paryską, armja sowiecka, z drugiej — wzrastająca z dnia na dzień flota wojenna niemiecka, mogąca uczynić z Bałtyku mare clausum. Stają się w ten sposób „nerwowym punktem” Europy, na co już dziś zwracają uwagę zarówno W. Brytania jak i Włochy. Liczą się one i z innymi skutkami paktu, który z Rosją bolszewicką zawarło jedno z najbardziej kapitalistycznych społeczeństw Europy.

W. I. L.

W Paryżu w dniu 2 maja. Na zdjęciu minister Laval i ambasador sowiecki w Paryżu Potemkin w chwili składania podpisów.

Bilans Targów Poznańskich Chlubnie spełniły one swe zadanie

Po zakończeniu tegorocznych Targów Poznańskich, możemy stwierdzić z zadowoleniem, że spełniły one chlubnie swoje zadanie, gromadząc ekspozycje całej naszej wytwórczości krajowej oraz 22 państw zagranicznych.

Targi te wykazały najlepiej, że mimo niekorzystnych warunków ekonomicznych Pozań stał się po wojnie ważnym ośrodkiem handlu międzynarodowego, na wschodzie Europy i piętnastoletni jubileusz pracy zamyka dalszym rozszerzeniem sfery swych wpływów i znaczenia handlowego.

Ponadto należy podkreślić, że wszystkie działy produkcji krajowej były na tegorocznych targach godnie reprezentowane. Tru-

dno je wylizać, gdyż musielibyśmy wówczas wymienić niemal cały katalog. Przedstawiciele wszystkich warstw, jak metalowej drzewnej, ceramicznej, włókienniczej i technicznej, wystawili swoje najwięcej interesujące ekspozycje. Również nie zbrakło stoisk przemysłu elektrotechnicznego i radiowego oraz przyrządów muzycznych, które wykazały swój stały postęp i wysoką doskonałość techniczną.

Poważne miejsce wyznaczono na Targach prasie i reklamie, co świadczy, że znaczenie racjonalnej propagandy i reklamy zaczyna być rozumiane i doceniane przez życie gospodarcze. Również dekoracje stoisk, propaganda i reklama ekspozycji od-

biegały od szablonu, co należy uznać za duży postęp w pracy przemysłu naszego, który, udoskonalając stale swe metody produkcji, stara się zainteresować i zwrócić uwagę konsumenta na swe wyroby.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że dzięki możliwości porównania swego dorobku z pracą innych działów a tembardziej wytwórczością zagraniczną, Targi spełniają rokrocznie poważną funkcję gospodarczą i zbliżają wytwórcę i konsumenta, to musimy przyznać, że Targi w tym roku wywiązały się znakomicie ze swej roli. Szczególnie dało się to zaobserwować w dziale rzemieślniczym, który wymaga jeszcze zużycia wielkiej energii w celu wydobycia z produkcji rzemieślniczej i rutyny i rozszerzenia jej zasięgu gospodarczego.

W tym roku, trzeba przyznać, że rzemiosło poraz drugi zorganizowało w sposób nader interesujący własny dział na Targach i wykorzystało nabyte doświadczenie, aby nie ilością, ale jakością wyrobów wykazać swe wysokie zalety gospodarcze i postęp techniczny.

Dział ten był obelany przez niemal wszystkie województwa, które wypełniły szalenie całą halę, dając wszechstronny obraz naszej drobnej wytwórczości. Poza tem, dział rzemieślniczy odegrał rolę w akcji propagandy spożycia wyrobów rzemieślniczych, a zorganizowane w tym roku po raz pierwszy premjowanie najlepszych ekspozycji powinno wprowadzić pożądaną emulację producentów oraz dążenie do stałego ulepszenia swych wyrobów, co jest nieodzownym warunkiem utrzymania wysokiego poziomu produkcji rzemieślniczej i zdolności konkurencyjnej. To też rozszerzenie działalności Targów Poznańskich na rzemiosło jest nader dodatnim objawem i należy żywić nadzieję, iż udział rzemiosła w Targach będzie z każdym rokiem wzrastał.

Ostatnie więc należy uznać, iż Targi Poznańskie w roku bieżącym spełniły chlubnie swoje zadanie i że udowodniły raz jeszcze swą żywotność i siłę atrakcyjną.

Ziemia z Australji na Kopiec Marszałka Piłsudskiego

Polacy zamieszkali w Australji nadesłali do Światowego Związku Polaków z Zagranicy niezwykle piękną i oryginalną urnę wykonaną z jednego kawała cennego drzewa australijskiego i bogato inkrustowanego srebrem. Ur-

na zawiera ziemię australijską z okolic zamieszkałych przez Polaków, przeznaczoną do złożenia w projektowanym Kopcu Marszałka Piłsudskiego w Krakowie na Sowińcu.

We środę poświęcenie „Elemki” przed wyruszeniem do Egiptu, Palestyny i Grecji

Dnia 8 bm. „Elemka” odchodzi z Gdyni do Egiptu, Palestyny i prawdopodobnie Grecji. „Elemka” przewozi ładunek polskich towarów, jak żelazo, cement i inne, zakupiony przez wyżej wy-

mienione kraje w polskich firmach przemysłowych.

W tym samym dniu, przed odjazdem, nastąpi uroczystość poświęcenia „Elemki” przy udziale przedstawicieli Zarządu Głównego L. M. i K.

Wzrost zapasu złota

Bilans Banku Polskiego na 30-tego kwietnia r. b.

W trzeciej dekadzie kwietnia r. b. zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,2 milj. zł do 508,3 milj. zł, a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz — o 0,1 milion do 19 milj. zł.

Obieg biletów bankowych powiększył się

o 32,4 milj. do 946,1 milj. zł. Pokrycie złotem spadło z 48,04 do 47,33 proc. i przekracza normę statutową o przeszło 17 punktów. Stopa dyskontowa 5 proc. i od pożyczek zastawowych — 6 proc.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 19

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok VI

Pomorze dzielnie spisało się w Gnieźnie

Wyniki ogólnopolskich zawodów hippicznych

Gniezno, 5. 5. (PAT.) W czwartek na torze gnieźnieńskim rozpoczęły się ogólnopolskie zawody hippiczne. Rozegrano pierwsze dwa konkursy otwarcia.

Pierwszy konkurs dla koni urodzonych w latach 1928 i 1929 zgromadził 38 koni. Zwyciężył por. Dybowski (4 p. strzelców konnych Płock) na „Arce”, drugie miejsce zajął por. Siedlecki (Centrum Wyszokolenia Kawalerji) na koniu „Aktor”.

W drugim konkursie dla koni starszych startowało 30 koni, zwyciężył kpt. Ruciński (Centr. Wyszok. Artylerji) na koniu „Reszka”, drugie miejsce zajął rtm. Skupiński (8 p. strzel. kon.) na koniu „Promień”.

W piątek, w drugim dniu zawodów

konnych urządzonych przez komitet Tar-gów Końskich w Gnieźnie, rozegrano 4 konkurencje.

W konkursie pań zwyciężyła p. Chodkiewiczówna z Warszawy na „Nicipniu”. Startowało 16 koni.

W konkursie zespołów zwyciężył po raz trzeci zespół pomorskiego tow. zachęty do hodowli koni w składzie Szosland, Męczarski, Mossakowski i Nieniecki. Startowało 7 zespołów.

W trzecim konkursie, konkursie „szczęścia” startowało 40 koni. Zwyciężył por. Piniński (15 pułk ułanów Poznań) na koniu „Sahara”. Konkurs ten polegał na przebyciu bez błędu 24 przeszkód.

W trzecim dniu zawodów konnych w

Gnieźnie rozegrany został konkurs szybkości. Startowało 130 koni. Pierwsze miejsce zdobył por. Gutowski (17 p. ul. Leszno) na koniu „Traviata”, drugie miejsce zajął por. Piniński (15 p. ul. Poznań) na koniu „Sahara”. Czas zwycięzcy 1:29, a czas drugiego — 1:33.

Gniezno, 5. 5. (PAT.) Zakończyły się tu ogólnokrajowe zawody hippiczne, w których startowało 150 zawodników z całej Polski i Wolnego Miasta Gdańska. W niedzielę rozegrano trzy konkursy. W t. zw. ciężkim konkursie wygrał rotmistrz Skupiński (Chelmno) przed por. Galicą (Tarnowskie Góry). W drugim konkursie wygrał Zychliński. W konkursie par zwyciężyła Chodkiewiczówna w parze z por. Sokołowskim.

Polscy lekkoatleci zwyciężają Rumunów

Warszawa, 5. 5. (Pat.) Na stadionie Wojska Polskiego rozegrany został mecz lekkoatletyczny pomiędzy reprezentacjami CIWF Polski i Rumunii. Zwyciężyli zdecydowanie lekkoatleci polscy w stosunku 74:40.

Tomaszewska i Stogowski mistrzami turnieju tenisowego w Toruniu

W niedzielę, dnia 5 bm. zakończony został w Toruniu turniej tenisowy o mistrzostwo Torunia zorganizowany z okazji Święta Narodowego 3 maja. Mistrzostwo pań zdobyła p. Tomaszewska, bijąc w finale p. Wajtczakową 6:0 i 9:7.

Mistrzostwo panów zdobył porażony słodny p. Józef Stogowski, który pokonał p. Bojanowskiego w trzech setach: 8:6, 6:3 i 6:2. Stogowski górował rutyną nad dobrze technicznym Bojanowskim.

W półfinale Bojanowski pokonał Herdegena 7:5 i 6:3, Stogowski zaś Zielińskiego 6:0 i 6:2. Trzecie miejsce zajął p. Herdegen i czwarte p. Zieliński.

Gimnazjum toruńskie górnie w siatkówce

Rozegrany w dniu dzisiejszym turniej gier sportowych szkół z Torunia, Wąbrzeźna i Nowogoniasta zakończył się zwycięstwem pierwszego miejsca w siatkówce przez GKS Toruń.

Sport w szkole

Z rozgrywek w siatkówkę systemem trójkowym o mistrzostwo toruńskich szkół średnich urządzonych przez Sem. Koło Sport.

Do rozgrywek w Toruniu zgłosiło się 15 trójek i to: 5 GKS-u (Gimn. Kopern.), 2 GKS-u n (Gimn. z niem. jęz. wykł.), 2 HKS-u (Szkoła Handl.) i 6 SKS-u (Seminarjum).

Półfinały były przeprowadzone w 3 grupach po 5 trójek, systemem punktowym. W finałach spotkały się trójki, które zajęły 1 i 2 miejsce w półfinałach. Poniżej podajemy 6 kolejnych miejsc (dwa trójmecze), rozegranych w dniu 2 maja.

Miejsce I-sze trójka SKS-u — Rybszleger, Kałamarski, Chmielewski.

Miejsce II-gie trójka SKS-u — Perkowski, Jaśkiewicz, Kowalczyk.

Miejsce III-cie trójka GKS-u — Buchner, Stefanowicz, Zuchowski.

Miejsce IV-te trójka GKS-u — Urbański I., Wiczyński, Urbański II.

Miejsce V-te trójka SKS-u — Murawski, Błędzki, Jarmuszewski.

Miejsce VI-te trójka GKS-u — Krüger, Wiebusch, Kohnert.

Rozgrywki o dalsze miejsca odbędą się dnia 6 maja (poniedz.).

Piłka nożna

WISŁA — GRACOVIA 4:0.

Kraków, 5. 5. (PAT.) W Krakowie w meczu o mistrzostwo ligi Wisła pokonała zdecydowanie Gracovię 4:0 (1:0). Gracovia wystąpiła bez Pajaka i Wysiaka, Wisła bez Balcera i z rezerwowym Szczepaniakiem na obronie.

BERLIŃSKA MINERWA — WARTA 3:2.

Poznań, 5. 5. (PAT.) W Poznaniu bawiła w niedzielę berlińska Minerwa, która pokonała po ciężkiej walce miejscową Wartę 3:2 (0:0). Obie drużyny grały słabo.

REPREZENTACJA BIELSKA — RUCH 2:1.

Katowice, 5. 5. (PAT.) Mistrz Polski Ruch rozegrał w niedzielę mecz propagandowy z reprezentacją Bielska przegrywając 1:2 (0:1). Ruch poza przegraną stracił jeszcze kilku graczy, którzy ulegli kontuzjom.

KOMPROMITUJĄCA PORAZKA GARBARNI.

Częstochowa, 5. 5. (PAT.) Garbarnia krakowska bawiła w niedzielę w Częstochowie, gdzie walczyła z miejscową brygadą, ulegając niespodziewanie wysoko 0:5 (0:3). Garbarnia wystąpiła w osłabionym składzie, mimo to jej występ należy uważać za kompromitujący. Widzów zebrało się około 2 tysiące.

H. C. P. — LEGJA 2:0.

Poznań, 5. 5. (PAT.) W piątek wieczorem odbył się w Poznaniu przy świetle reflektorów na stadionie miejskim mecz piłkarski między mistrzem klasy A, Legją a drugim najsilniejszym A-klasowym klubem Poznania H. C. P.

Wygrał niespodziewanie H. C. P. 2:0 (2:0).

Imponująca rewja sportowa w Tczewie

W. K. S. 2 Baonu Strzelców zdobywa puchar „Dnia Tczewskiego”

W dniu 3 maja K. S. Związku Strzeleckiego w Tczewie zorganizował zawody lekkoatletyczne, w ramach których odbył się bieg naprzelaj na dystansie 2750 mtr o puchar „Dnia Tczewskiego”.

Przebieg zawodów był wprost imponujący. Miasto Tczew nie widziało dotychczas takich zawodów. Również przygotowanie boiska, które jeszcze nie jest zupełnie wykończony, było bardzo dobre. Dało się zauważyć, że organizacja zawodów spoczywała w fachowych rękach.

Ilość zawodników startujących sięgała blisko 60, co zważywszy dotychczasowe możliwości uprawiania sportu na prymitywnych placach musi być uważane jako rekord dla m. Tczewa. Po pełnym wykończeniu i możliwości przeprowadzenia racjonalnych treningów zawodnicy m. Tczewa będą mogli śmiało konkurować z silniejszymi drużynami w Polsce. Zawody otworzył p. dyr. Kuczyński prezes K. S. Zw. Strzeleckiego apelem do zawodników, by walka ich o laur zwycięstwa była szlachetną i rycerską. Biegiem na 100 m rozpoczęła zawody lekkoatletyczne.

Wyniki poszczególnych punktów programu są następujące:

Bieg na 100 m: 1) Dunecki gimn. Tczew czas 11,5 sek., 2) Łukowicz gimn. Tczew czas 11,9 sek., 3) Maczkowski Szk. Rzem. Prz. 12 sek.

Pchnięcie kulą: 1) Dunecki 10,70 m, 2) Łukowicz 9,60 m, 3) Maczkowski 9,48 m.

Rzut dyskiem: 1) Dunecki 34,40 m, 2) Maczkowski 29,57 m, 3) Szczypiński H. K. S. 27,93 m.

Skok wzwyż: 1) Zukowski gimn. Tczew, 2) Zieliński gimn. Tczew, 3) Maciejewski Tczew. Wzyscy po 1,47 m.

Skok w dal: Dunecki 6,22 m poza konkursem, 1) Nadolski „Sokół” 5,95 m, 2) Kitow-

Mecz bokserski w Grudziądzu

W dniu wczorajszym odbył się w Grudziądzu mecz bokserski pomiędzy Z. S. Astorja (Bydgoszcz) a Wojskowym Klubem Sportowym Klubem (Grudziądz), który zakończył się zwycięstwem klubu wojskowego w stosunku 12:6. Poszczególne wyniki były następujące:

Waga musza: Astorja dwa punkty zdobywa walkowerem z powodu braku przeciwnika. Waga kogucia Radomski (Astorja) przegrywa w pierwszej rundzie ze świetnym pięściarzem Krzemieńskim; półtorkowa — Wojtkowiak (Astorja) zwycięża na punkty Golińskiego; lekka — Dorsz (Astorja) remisuje z Klammerem; półśrednia — Karasek (Ast.), przegrywa niespodziewanie z Biesem Br.; średnia — Dojas (Ast.) ulega w trzeciej rundzie Piotrowskiemu, zaś Górzyński przegrywa na punkty z Wenckim; półciężka — Borożyński (Ast.) remisuje z Wznerem. W wadze ciężkiej WKS zdobywa dwa punkty walkowerem. Organizacja zawodów sprawna. Sędziował w ringu Piotrowski.

ski Z. S. 5,95 m, 3) Gostomski 5,37 m.

Skok o tyczce: 1) Schreder gimn. Tczew 2,55 m, 2) Wrzesiński gimn. Tczew 2,45 m, 3) Ceglecki Z. S. II.

Bieg naprzelaj 2750 m. Jako pierwszy przybył do mety biegnący poza konkursem Kramek z Z. S. Gdynia w czasie 8 min. 39,7 sek. Tuż za nim wpada w W. K. S. 2 B. S. Tczew Kuchciński, zdobywca pucharu w czasie 8 min. 40 sek. Dalej przybiegli z małą różnicą czasu Narloch Sokół Tczew i Drozdziak K. S. Z. S. Tczew.

Międzymiastowe zawody motocyklowe

Bydgoszcz — Grudziądz

Wczoraj odbyły się na stadionie miejskim w Grudziądzu międzymiastowe zawody motocyklowe Bydgoszcz — Grudziądz, które zakończyły się zwycięstwem MKZS w Grudziądzu. Ogółem startowało 11 zawodników. W biegach 10 okrążeń toru 4600 m w kategorii maszyn 250 cm zwyciężył Pokolm z MKZS, Bydgoszcz w czasie 5 min 16,2 sek., w kategorii maszyn 350 cm pierwszy był Szydłowski MKZS, Grudziądz w czasie 5,36,2; w kategorii maszyn 500 cm zwycię-

zył Knuth Lucjan KMZS, Bydgoszcz — 5 min. 40 sek.

W biegu z wyrównaniem dla najlepszych zawodników wszystkich kategorii pierwsze miejsce zajął Szydłowski w czasie 4 min. 50 sek., 2) Pokolm — 4,51,4. W biegu sprawności dla wszystkich zawodników na trzech okrążeniach (1380 m) zwyciężył Szydłowski w czasie 1 min. 53,4 sek., 2) Pokolm — 1,55. Organizacja zawodów sprawna. Publiczności około 3 tysiące.

Pamiątkowe żetony wręczono następującym biegaczom z trzech organizacji i to: W. K. S. 2 B. Strz., Sokola i K. S. Z. S. i to: Pasikowi Z. W. K. S., Kleinschmidtowi z Z. S. Tczew.

Woda, woda...

Toruń pod znakiem sportów wodnych

Niedziela minęła w Toruniu pod znakiem sportów wodnych. Poraz pierwszy w tym sezonie liczne zastępy „wodniaków” oficjalnie zbratały się z Wisłą! Sezon rozpoczęto tradycyjnie z Bogiem. O godz. 9 w bazylice św. Jana ks. prof. Kołduński odprawił mszę św., poczem członkowie wszystkich toruńskich klubów wioślarskich, żeglarskich i kajakowych, w zwartych szeregach, z orkiestrą 63 pp. na czele, przedfilowali przez miasto do Ośrodka Sportów Wodnych.

Hasłem rozpoczęcia sezonu dla wioślarzy jest podniesienie bandery. Znak ten dano wszystkim klubom wodnym, przy dźwięku hymnu państwowego, pojedynczym wystrzałem z karabinu. W międzyczasie w Ośrodku Sportu Wodnego, w pobliżu starego mostu, p. sędzia dr. Piziewicz, prezes Toruńskiego Klubu Wioślarskiego wygłosił okolicznościowe przemówienie, w którym m. in. powitał specjalnie przybyłych na uroczystość pp. wicewojewodę Mieczysława Starzyńskiego, zastępcę dowódcy O. K. VIII. pułk. dypl. Dzwonkowskiego, naczelnika wydziału społeczno-politycznego Pom. Urzędu Wojewódzkiego Zygmunta Szczepańskiego, komendanta wojewódzkiego P. P. inspektora Olszańskiego, pomorskiego starostę krajowego Łackiego, toruńskiego wicestarostę powiatowego mgr. Kowalskiego, prokuratora Przybylskiego, wiceprezydenta miasta Torunia Bałę, dyrektora gimnazjum męskiego im. Kopernika Moesego, przedstawicieli nauczycielstwa miejscowych gimnazjów i seminarjów oraz licznie zgromadzoną publiczność. Bezpośrednio po oficjalnym otwarciu sezonu wodnego, tradycyjnym zwyciężajem, rzucono do Wisły wieniec.

Z Ośrodka Sportów Wodnych zgromadzeni przeszli do położonej w sąsiedztwie przystani Gimnazjalnego Klubu Wioślarskiego, gdzie ks. prof. Kołduński poświę-

cił „Jaskółkę”, nową gimnazjalną żaglówkę i „Sierotkę”, 4-osobową półwysigową 1-dz Męskiego Seminarjum Nauczycielskiego.

Z prawego brzegu Wisły wszyscy „wodniacy”, z przedstawicielami władz na czele, udali się „Wiktorę” na brzeg lewy do przystani Toruńskiego Klubu Wioślarskiego. Tu uroczystość „wodniacka” rozpoczęła się odebraniem przez p. kpt. Chodackiego przyrzeczenia wioślarskiego od przedstawicieli wszystkich toruńskich ośrodków, uprawiających sport wodny. W czasie tego aktu p. Julian Chodacki, zajmujący stanowisko naczelnika przystani Toruńskiego Klubu Wioślarskiego, wręczył p. Szarszewskiemu ufundowaną przez siebie nagrodę przechodnią za największą, bo liczbę 3153, przejechanych na łodzi w ub. sezonie kilometrów. Drugie miejsce zająłby tragicznie zmarły przed kilku tygodniami śp. kpt. Włodzimierz Bahr. Przebył on w ub. roku 2,750 km. Trzecie miejsce przyznano p. Kaniewskiemu, który przejechał 2,400 km.

W pół godziny później odbyła się defilada wszystkich toruńskich „wodniaków”. Odebrali ją przedstawiciele władz z p. wicewojewodą Starzyńskim na czele. Najpierw przepłynęli wioślarze, których prowadził najmłodsza z biorących w uroczystości udział osób, zw. wódcą Policijnego Klubu Sportowego, a za wioślarzami przedfilowali pod dowództwem swego kapitana sportowego, zasłużonego „wodniaka”, toruńskiego p. Romana Szczerbowski, kajakowcy, w liczbie około 100 osób. Przejazd ich wywołał wśród publiczności entuzjazm. Specjalnie wyróżniali się kajakowcy Związku Strzeleckiego i II baonu 67 p. p.

Po defiladzie łodzi Toruński Klub Wioślarski podejmował wszystkich obecnych śniadaniem.

Po dewaluacji guldena gdańskiego

Trzydniowy szturm do sklepów gdańskich

(p) Trzy ostatnie dni ubiegłego tygodnia pozostała na długo w pamięci społeczeństwa gdańskiego. Czwartek, piątek i sobota, 2, 3 i 4 maja br., pierwsze dni, nowej ery guldena gdańskiego — wyorały brzozy na niejednym czole, wybieliły niejedną włos na skołataną głowę.

Nagle obniżenie wartości waluty gdańskiej ugodziło przede wszystkim nie tylko w ludzi posiadających w bankach i kasach składowane nieraz latami oszczędności, depozyty i t. p., lecz — w dwie olbrzymie warstwy społeczeństwa: **pracowników i kupców.**

Bezpośrednio po ogłoszeniu dewaluacji guldena odżyły smutne czasy inflacji, w których otrzymane skądkolwiek pieniądze każdy starał się wydać jak najprędzej. Zrodzona wśród powodzi fantastycznych plotek i histerji wyzbywania się posiadanych guldenów wzrastała z godziny na godzinę. Tłumy żądnych kupna „byle czego” wypełniły lokale sklepowe, podczas gdy inne tłumy ustawiały się przed sklepami w długie „ogonki”, godzinami czekając cierpliwie na swoją kolejkę, ażeby za guldeny, których niejednemu nie wystarczy na przeżycie miesiąca, nabyć dywan, firany, meble — przedmioty w danej chwili zupełnie niepotrzebne. Inna kategoria kupujących wyrzucała pieniądze na zaopatrzenie swych śpiżarni domowych, jakby już jutro, pojutrze miało nastąpić oblężenie Gdańska, a z niem całkowite odcięcie go od świata, z którego nadchodzą produkty żywnościowe. Ta kategoria w ciągu trzech dni wykupiła kawę, herbatę, jajka, czekoladę, masło, pewne gatunki sera itd. itd. Niektóre rodziny, zużywające dziennie do 1 kg chleba, w czwartek, piątek i sobotę nabywały w różnych piekarniach, nieraz odległych o kilka kilometrów od miejsca zamieszkania, po kilkanaście kilogramów chleba. Poczci? Chyba tylko po to, aby w najbliższych dniach, przeklinając własną głupotę, spożywać twarde suchary. Inni kupowali perfumy, pastę do zębów, mydła toaletowe w ilościach, które nawet w ciągu roku nie zdolają zużyć. Szkło, porcelana, naczynia kuchenne a przede wszystkim obuwie, suknie, kapelusze, materiały ubraniowe, bielizniane w ciągu tych trzech dni paniki społeczeństwa gdańskiego znikły ze sklepów niczem kamfora, nierozważnie pozostawiona na otwartym powietrzu.

— Kupować, kupować, kupować! Co się tylko da!

Oto hasła, elektryzujące każdego właściciela guldena.

Aby uratować „swego” guldena, wzywano się go z lekkim sercem, bezkrytycznie wymieniając na graty bezwartościowe, fatalnie niepotrzebne. W sobotę w południe szal kupowania osiągnął punkt kulminacyjny. Wobec tego wydano pozwolenie zamknięcia na drugą połowę dnia sklepów wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem sklepów żywnościowych i aptek.

Dla niejednego handlu pozwolenie to nadeszło zapóźno, gdyż towar został już wyprzedany. Wyprzedano po cenach z dnia 30 kwietnia, a więc skalkulowany na podstawie wartości guldena, która w dniu tym jeszcze obowiązywała.

Poniesione w ciągu trzech dni straty kupiectwa gdańskiego na sprzedaży towarów za guldena zdewaluowanego nie dadzą się w tej chwili obliczyć. Dziś jedno przewidzieć można, że wielu kupców nie podźwignie się z ruiny, a wszyscy bez wyjątku długo leczycy będą swe rany. Pewne jest również i to, iż po dniach szalu kupna nastąpi w handlu martwota, szczególnie w tych branżach, które w ciągu trzech dni zaspokoily potrzeby ludności Wolnego Miasta na długie miesiące.

Lecz gdzie jest sprawca tego szturm na sklepy i tych ciosów wymierzonych w kupiectwo?

— „Die Polacken und Juden haben das gemacht!” (Polacy — Polacken pogardliwe wyrażenie niemieckie — i Żydzi to zrobili!).

Taką wersję puszczono w tłum bez-

krytyczny, osłepiony uderzeniem obucha dewaluacyjnego. A więc Polacy — według tej wersji — od lat gospodarują w Gdańsku! Ci sami Polacy, którzy od początku istnienia Wolnego Miasta zmuszeni są do walki o równouprawnienie z współobywatelami narodowości niemieckiej! Ci sami Polacy, którzy w atmosferze różnych nagoniek rugowani są z posad, mieszkań, pozbawiani pomocy publicznych instytucji społecznych! Ci sami, których porażeni szowinizmem nacjonalistycznym członkowie społeczeństwa niemieckiego w Wolnym Mieście — traktują jak obywateli drugiej klasy! I ci Żydzi, których bojkotuje się jawnie za pomocą drukowanego słowa, lub słowa wypowiedzianego publicznie!

Ci Polacy i ci Żydzi są winni!...

Bzdury! Tak płytkie i bezmyślne jak

Trzy nowe rozporządzenia Senatu gdańskiego

wydane w związku z dewaluacją guldena

Rozporządzenie o nowym sposobie regulowania zobowiązań

W sprawie regulowania zobowiązań w guldenach gdańskich ogłosił Senat rozporządzenie, według którego dłużnicy spłacić mogą zobowiązania w guldenach gdańskich, bez względu na to, czy zobowiązania te opiewają na guldeny złote, lub zawierają klauzulę, zabezpieczającą kurs na zasadzie ustawy monetarnej z 1 maja 1931 r. Wierzyciel nie może mieć pretensji do dalszych świadczeń.

Przepisy powyższe odnoszą się również do hipotek, długów gruntowych, hipotek okrętowych i innych zobowiązań w guldenach lub w guldenach złotych.

Hipoteki wystawione w walutach zagranicznych, listy zastawne i listy dłużnicze przewalutowane będą na guldeny, na mocy

rozporządzenia o zmianie ustawy monetarnej z dnia 1 maja 1935 r. Przewalutowanie nastąpi według paritetu monetarnego względnie złotego, obowiązującego do 1 maja b. r. według ostatniego urzędowego kursu średniego giełdy gdańskiej przed 1 maja b. r.

Powyższe przepisy nie odnoszą się do zaciągniętych zagranicą pożyczek: 1) 7% pożyczki gminy miejskiej Gdańska z roku 1935; 2) 5½% pożyczki państwowej (monopol tytoniowy) W. M. Gdańska z roku 1927; 3) 6½% pożyczki Rady Portu w Gdańsku z roku 1927; 4) 7% pożyczki Spółki Akcyjnej Tramwajów gdańskich z roku 1928.

To samo odnosi się do interesów prawnych wymienionych w artykule 194 zawartej

przez W. M. Gdańsk i Polskę umowy z 24 października 1921 roku.

Równocześnie zniesione zostało rozporządzenie, odnoszące się do zapisywania hipotek z klauzulą złota.

W Gdańsku płacić można tylko guldenem

Senat gdański wydał rozporządzenie, według którego jedynym prawnym środkiem płatniczym na terenie W. M. Gdańska jest gulden gdański.

Wobec tego w detalicznej sprzedaży towarów, w restauracjach, przy urządzaniu imprez, za wykonywanie prac rzemieślniczych itd. pobierać wolno zapłatę li tylko w guldenach.

Rozporządzenie to odnosi się również do wszelkich transakcji z zagranicą, zawieranych dotychczas w guldenach gdańskich.

Wyjątek stanowią transakcje zawierane zwyczajem handlowym w walutach obcych.

Zakaz podwyższania cen w Gdańsku

Ukazało się rozporządzenie Senatu, mocą którego nie wolno podwyższać cen za towary, znajdujące się w dniu 30 kwietnia rb. w sklepach i magazynach.

Hurtownicy i producenci zobowiązani są również do sprzedaży towarów lub wyrobów detalistom i handlarzom po cenach z dnia 30 kwietnia rb.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą więzieniem lub grzywną do 100.000 guld.

Kupiec Mendelsohn na wolność

Osadzony w areszcie ochronnym za rzekome niestosowanie się do zarządzeń dewaluacyjnych Senatu kupiec Mendelsohn, współwłaściciel firmy Mendelsohn i Tepler w Gdańsku, został wypuszczony na wolność. Okazało się bowiem, że M. stał się ofiarą fałszywego oskarżenia jednego z klientów.

Łódź a spadek guldena gdańskiego

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi przestrzega kupców

Z Łodzi donoszą:

Z relacji firm łódzkich, pozostających w stosunkach handlowych z W. M. Gdańskiem wynika, że poszczególni tamtejsi odbiorcy towarów łódzkich po ogłoszeniu ustaw Senatu w sprawie dewaluacji guldena gdańskiego przestali łódz-

kim dostawcom zawiadomienia, że nieuregulowane jeszcze należności za polskie towary nie będą płacone, jak ustalono umownie, w złotych polskich, lecz w zdewaluowanych guldenach gdańskich, według nowej relacji guldena do złotego.

Senat gdański zapewnia

że winni teretu przedwyborczego przeciw Polakom zostaną ukarani

Prezydent Senatu Wolnego Miasta Gdańska powiadomił Komisarza Generalnego R. P. Min. Papee, iż polecił gdańskim władzom policyjnym, przyspieszyć dochodzenia w sprawie aktów teroru, dokonanych wobec ludności polskiej w Gdańsku w okresie przedwyborczym, jak również kierować sprawą w razie ustalenia winnych na drogę sądową. Materiał obciążający, dostarczony Senatowi przez Komisarza Generalnego wymaga dłuższego czasu(?) na jego ostateczne załatwienie. W międzyczasie szereg spraw znalazł swój epilog przed sędzią do-

rażnym, kończąc się ukaraniem winnych napastowania ludności polskiej. Tak n. p. aresztowano szturmowca Klatta, oskarżonego o dokonanie w dn. 6 ub. m. napadu na Polaków Kranicha, Wojciechowskiego i Garnickiego, oraz zasądzono na karę 8 dni więzienia szturmowca Schroedera za napad na Polaków Tade'go i Grzenkowskiego. Akty sprawy Ternera i Brodzkiego skierowano do sądu. Senat zapewnia wreszcie, że uczyni wszystko, by pozostałe sprawy możliwie w krótkim czasie wyjaśnić i winnych ukarać.

Wskreszenie straży obywatelskiej Wolnego Miasta Gdańska

Senat gdański rozporządzeniem z dnia 24 kwietnia br., ogłoszonym w dniu 2 maja br., wkręsił istniejącą dawniej straż obywatelską, której zadaniem będzie występować w razie potrzeby jako pomocnicza siła policyjna.

Służba w tej straży jest służbą ochotniczą, honorową. Zwolnione są od niej osoby nie posiadające gdańskich praw obywatelskich, lub karane sądownie, oraz osoby fizycznie i duchowo niedorozwinięte.

O przyjęciu i zwolnieniu członków straży obywatelskiej rozstrzyga komendant gdańskiej policji krajowej. Członkowie straży obywatelskiej zwolnieni są od obowiązkowej służby pracy. O ile jednak wystąpią ze straży obywatelskiej przed ukończeniem 25 roku życia, zobowiązani są znów do pełnienia obowiązkowej służby pracy, przyczem odlicza się im czas służby w straży obywatelskiej.

Po rocznym pobycie w straży obywatelskiej otrzymuje się t. zw. paszport pracy. Wszystkie urzędy senackie, gminy, związków komunalnych i publicznych, prawnych, korporacji są zobowiązane przy przyjmowaniu do pracy w pierwszym rzędzie uwzględnić

członków straży obywatelskiej. Służba straży obywatelskiej odbywać się będzie w określonych dniach i godzinach. Podczas ćwiczeń członkowie straży obywatelskiej będą szkoleni. Urzędnicy i funkcjonariusze państwowi, gminni, związków komunalnych i korporacji publicznych - prawnych otrzymują urlop na czas ćwiczeń w straży obywatelskiej.

Prywatni przedsiębiorcy muszą członków straży obywatelskiej po ukończeniu przez nich ćwiczeń przyjąć z powrotem do pracy. Bezrobotni, którzy wstąpią do straży obywatelskiej, otrzymają za czas ten dla swoich rodzin świadczenia z funduszu pracy, względnie wsparcia z urzędu dobroczynności.

Członkowie straży obywatelskiej podlegają regulaminowi dyscyplinarnemu gdańskiej policji krajowej.

Grzywną do 3 tys. guldenów lub więzieniem do trzech miesięcy karani będą ci wszyscy, którzy odradzą będą obywatelom od wstępiania do straży obywatelskiej względnie przeszkadzać będą w spełnianiu obowiązków w tejże straży.

„Przezorność” ukarana

W północnej części Pomorza, zwłaszcza na Kaszubach, szereg obywateli polskich, niekoniecznie niemieckiej narodowości, nie mając świadomości dostatecznej zaufania do P. K. O., wolał lokować swoje oszczędności w guldenach w bankach gdańskich. Jest także publiczną tajemnicą, że szereg zamożnych gdynian np. lokowało w Gdańsku część swoich kapitałów.

Wszyscy ci niedowiarkowie zostali obecnie za swą pętopienia godną „przezorność” srodze ukarani. Wobec dewaluacji guldena gdańskiego pieczętowane w bankach gdańskich oszczędności i kapitałki obywateli polskich zostały w ciągu jednej nocy zdewaluowane do niespełna sześćdziesięciu procent swojej poprzedniej wartości.

Nie będziemy ich posiadaczy — oczywiście — ani odrobinę żałować!

Na ziemiach Pomorza

W przededniu zjazdu b. działaczy niepodległościowych w Bydgoszczy

Już w najbliższych dniach, bo w niedzielę, dnia 12 bm. obradować będzie w Bydgoszczy zjazd b. działaczy niepodległościowych na obczyźnie, mający na celu zespolić wszystkich tych, którzy przed powstaniem Państwa Polskiego pracowali wśród wychodźstwa polskiego w Niemczech, czy na ziemiach pogranicza. Zjazd ma utrwalic w pamięci społeczeństwa polskiego te wszystkie ofiary, niejednokrotnie dziś już zapomniane, wysiłki i prace, kontynuowane wśród zgórą 600.000 rzeszy polskich wychodźców.

Staraniem Komitetu organizacyjnego zjazdu b. działaczy niepodległościowych Ojczyzny odbyła się onegdaj konferencja przedzjazdowa, na której omówiono szczegóły organizacji, ustalono program itp. — Obrady zagościł imieniem Komitetu p. Nikodem Szmelter, poczem p. red. St. Nowakowski w krótkim przemówieniu przedstawił dzieje wychodźstwa polskiego w Niemczech, fragmenty z prac bardziej znanych działaczy niepodległościowych, oraz cele zjazdu. Ogółem na terenie ziem Niemiec i pogranicza znajdowało się zgórą 600.000 wychodźców, z czego w samym tylko Berlinie 130.000. Dzięki pracy wielu jednostek — wychodźstwo polskie tworzyło skonsolidowaną całość, odporną na ataki niemieckie, dążące w pierwszej linii do wynarodowienie elementu polskiego. Cztery piąte ogółu wychodźców — ataki te jednak przetrwały zwycięsko. Wielką rolę w tym czasie odegrał utworzony fundusz t. zw. „świętojózefacki”, stanowiący podstawę wychowania młodzieży. Wielu księży polskich, działaczy niepodległościowych zawdzięczało mu swoje wykształcenie.

Zjazd b. działaczy niepodległościowych w Bydgoszczy, który m. in. ma na celu stwożyć kartotekę osób zasłużonych na obczyźnie powziętą rezolucję w sprawie zaliczenia urzędnikom, b. wychodźcom okres służby przed powstaniem Państwa Polskiego, oraz ustalić sprawę odznaczeń — zapowiada się imponująco. Protektorat nad zjazdem przyjęli pp. Leon Barciszewski, prezydent m. Bydgoszczy, Franciszek Mańkowski, prezes Zarz. Gł. Z. Z. P. w Poznaniu i Feliks Nowowiejski, szambelan J. Św. Piusa XI, laureat Państw. Nagrody Wychodźczej. W skład Komitetu honorowego wchodzi wielu znanych działaczy. Na zjazd do Bydgoszczy zapowiedzieli swój przyjazd liczni goście, i przedstawiciele władz, m. in. Min. Paciorowski, pan wojewoda poznański Maruskowski, dowódca O. K. VIII p. gen. Thome, przedstawiciele Wojskowego Biura Historycznego.

Program zjazdu ustalono następująco:

W sobotę, dnia 11 maja o godz. 20 koleżeńskie spotkanie w poczekalni I-szej klasy na dworcu głównym, w restauracji p. Szmeltera.

W niedzielę, dnia 12 maja o godz. 9 rano msza św. z okolicznościowym kazaniem w kościele farnym.

Podczas nabożeństwa na organach grać będzie kompozytor Feliks Nowowiejski, a chórz dzieci z obczyzny „Chopin” wykona pod batutą p. Waligórskiego szereg pieśni kościelnych.

Po mszy św. stowarzyszenia reemigrantów złożą hołd Nieznanemu Powstańcowi Wielkopolskiemu i przedefilują przed pomnikiem Henryka Sienkiewicza.

Uroczyste otwarcie zjazdu w sali „Strzelnicy” (ul. Toruńska 30) o godz. 10,30: 1) Otwarcie zjazdu. 2) Wybór prezydium zjazdu. 3) Przemówienia oficjalne: przedstawiciele rządu, zarządu miejskiego, delegatów Wojskowego Biura Historycznego i reprezentantów głównych ośrodków emigracyjnych.

Wybór wiceburmistrza w Pelplinie

Dnia 1 bm. Rada Miejska na swem posiedzeniu dokonała wyboru wiceburmistrza na przeciąg 5 lat. Jednogłośnie wybrany został dotychczasowy komisaryczny wiceburmistrz p. Teodor Pruszek. Chociaż wybór ten właściwie nie był żadną niespodzianką, to jednak podkreślić należy, że ojcowie naszego miasta przy tak ważnym zdarzeniu byli jednogłośnie zdania. Głównych filarów emigracyjnych, jak p. Knasta i p. Ankiewicza nie widzieliśmy na posiedzeniu, to też może dlatego taka przykładna zgoda i harmonia. Pan wiceburmistrz Pruszek znany jest ogółowi jako sumienny pracownik na niwie społecznej, to też mieszkańcy grodu biskupiego wybór ten przyjęli z zadowoleniem.

gracyjnych. 4) Odczytanie telegramów. 5) Referaty: a) poseł Leśniewski: Rola Z. Z. P. w odrodzeniu narodem wychodźstwa. b) Władysław Herz: „Polacy w Berlinie”. c) Red. Bigoński: Udział wychodźstwa w polskim ruchu zbrojnym. d) Red. Nowakowski: Warmja i Mazury przed plebiscytem. Dyskusja nad referatami tylko w komisjach!

Po przerwie obiadowej obradować będą od godz. 15 do 17 następujące komisje: 1) Westfalja, Nadrenja i lewy brzeg Łaby — przewodniczący: poseł Jan Faustyniak. 2) Berlin, Hamburg, Łużyce i prawy brzeg

Łaby — przewodniczący: Władysław Bocian. 3) Prusy Wschodnie, Pomerania i Ziemia Złotowska — przewodniczący: adwokat Józef Czodrowski.

O godz. 17,30 wzniesienie obrad na plenum. Przewodniczący komisji zdają relację i przedkładają zgłoszone rezolucje. Powzięcie ważnych uchwał. Wysłanie telegramów hołdowniczych. — Zakończenie zjazdu.

W poniedziałek, dnia 13 maja tylko dla gości bezpłatna wycieczka statkiem do Brdziejścia, wieczorem przedstawienie w Teatrze Miejskim.

Komitet Pracowniczy Pożyczki Inwestycyjnej przy pracy

W ub. czwartek w sali Starostwa Powiatowego w Toruniu odbyło się posiedzenie, zwołane przez Wojewódzki Komitet Pracowniczy Pożyczki Inwestycyjnej. Zebranie, w którym wzięli udział przedstawiciele ogólnopomorskich organizacji pracowniczych, miało na celu omówienie środków spotęgowania akcji subskrypcyjnej wobec bliskiego jej zamknięcia.

Przewodniczył zebraniu w zastępstwie nieobecnych w Toruniu prezesa Komitetu, członek zarządu p. dyrektor Izby Skarbowej Kossjor. W referacie wstępnym p. dyr. Kossjor przedstawił w ogólnych zarysach przebieg dotychczasowej akcji subskrypcyjnej Pożyczki na terenie Pomorza podkreślając dużą ofiarną warstw pracowniczych, do której niestety nie stoi na razie w odpo-

wiedniej proporcji nasilenie subskrypcji wśród innych warstw społecznych. W związku z tem przed Komitetem Pracowniczym wyłoniono się zadanie rozszerzenia podstaw proponowanych akcji na ogół obywateli z tem, aby świecąc im wzorem zachęcić opieszalszych do wydatniejszego podpisania Pożyczki.

Nad referatem p. dyr. Kossjora wywiązała się dyskusja, w której poszczególni mówcy podnosili ofiarną rzesz pracowniczych, zrzeszonych w reprezentowanych przez nich organizacjach oraz wypowiadali się za wzmocnieniem propagandy na wszystkich odcinkach, tak aby ostatnie dni subskrypcji przyniosły nam pożądany rezultat. Po omówieniu technicznych sposobów prowadzenia propagandy zebranie zakończono.

Rolnictwo pomorskie a Pożyczka Inwestycyjna

Odezwa do rolników Pomorza

Tysiące naszych braci tak na wsi, jak i w mieście żyje w skrajnej nędzy z powodu braku pracy. Tysiące ludzi nie dojadą, niszcząc swe siły z ogromną szkoda dla całości naszej gospodarki krajowej, a w szczególności dla rolnictwa, które wobec zmniejszenia się do minimum ich siły spożycia, nie znajduje nabywców na swe produkty rolne.

W takim stanie rzeczy została rozpisana Pożyczka Inwestycyjna, której zadaniem będzie sfinansowanie na szeroką skalę zakrojonych robót publicznych, jak budowa dróg, kolei, regulacja rzek, inwestycje ziemne itp., których wspólną cechą jest zatrudnienie dużej ilości rąk

roboczych. Dzięki Pożyczce Inwestycyjnej tysiące bezrobotnych wsi i miast znajdą kawałek chleba, staną się konsumentami produktów rolnych.

ROLNICY! W imię solidaryzmu społecznego i dobrze zrozumianego interesu własnego, pomóżmy braciom w zwalczaniu największej klęski, jaka kiedykolwiek nawidziła w świat, klęski bezrobocia, podpisując w miarę sił i możliwości Pożyczkę Inwestycyjną.

(—) Jan Donimirski,

Prezes Pomorskiej Izby Rolniczej.

(—) Leon Czarlinski,

Prezes Pomorskiego Tow. Rolniczego.

Straszna katastrofa motocyklowa w Bydgoszczy

Nieoświetlony pojazd konny przyczyną nieszczęśliwego wypadku

Na ul. Fordońskiej w Bydgoszczy, kilkaset metrów za ostatnim przystankiem tramwajowym, zdarzyła się ub. soboty w godzinach wieczornych straszna katastrofa motocyklowa. Wypadek uległ motocykl kadry 8 dyonu samochodowego w Bydgoszczy nr. 1316, prowadzony przez strzelca Kazimierza Murawskiego.

Bezpośrednią przyczyną nieszczęśliwego najechania był brak oświetlenia pojazdu konnego, kierowanego przez rolnika Detowskiego z pod Bydgoszczy.

Skutki zderzenia motocyklu z furmanką były fatalne. Nieszczęsny kierowca pojazdu motorowego Kazimierz Murawski odniósł szereg poważnych

kontuzji, tak, iż w stanie beznadziejnym odstawiono go do Lecznicy Miejskiej. W przyczepce motocyklu znajdował się plutonowy 8 dyonu samochodowego Lewandowski, który w chwili wypadku wyrzucony został siłą zderzenia w przydrożny rów, wyszedł dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności z opresji bez poważniejszych okaleczeń.

Na miejsce wypadku przybyły karetki pogotowia i sanitarna karetka wojskowa, oraz przedstawiciele żandarmerji i policji.

W dniu wczorajszym stan ofiary katastrofy Murawskiego był w dalszym ciągu beznadziejny.

Usiłował przebić policjanta jego własnym bagnetem

Aresztowany w czasie obławy polic. na terenie Gdyni, znany awanturnik M. Kubicz uważał, że wolność jest jego przywilejem osobistym i usiłował wyrwać się z pod opieki eskortującego go policjanta, posterunkowego Chojnackiego.

Widząc, że ucieczka jest połączona z szeregiem trudności nie do przebycia, Kubicz zdecydował użyć starego, wypróbowanego sposobu bandyckiego. Uśpiwszy spo-

kojnym zachowaniem się czujność policjanta opryszek wyciągnął pociemku bagnę z pochwy i usiłował zadać mu silny cios bronią. Jednakże posterunkowy szybko zorientowawszy się w sytuacji zdołał obezwładnić bandytę i doprowadził go do komisarjatu policji, skąd przewieziono go do więzienia.

Onegdaj Kubicz stanął przed sądem, który skazał go na 9 miesięcy więzienia.

Sp. Mikułowski-Pomorski Zgon zasłużonego uczonego i działacza

W sobotę, o godz. 3 nad ranem zmarł po długiej chorobie śp. Józef Mikułowski-Pomorski, profesor zwyczajny i pierwszy rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, doktor honoris causa wydziałów rolniczych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i Uniwersytetu Poznańskiego, członek akademii nauk technicznych, członek warszawskiego towarzystwa naukowego, członek czechosłowackiej akademji rolniczej, b. wicemarszałek tymczasowej Rady Stanu, b. minister Rolnictwa i Reform Państwowych, b. kierownik Ministerstwa W. R. i O. P., b. dyrektor b. akademji rolniczej w Dublinach i b. kursów przemysłowo-rolniczych w Warszawie, twórca przysposobienia rolniczego w Polsce, komandor orderu „Polonia Restituta” z gwiazdą.

Pogrzeb do grobu rodzinnego na cmentarzu powązkowski odbędzie się we wtorek dnia 7 maja rb. po nabożeństwie, które odprawione zostanie w górnym kościele św. Krzyża.

Wyjazd dyr. Łęgowskiego do Pragi

W ub. piątek dyrektor Urzędu Morskiego inż. Łęgowski wyjechał w sprawach służbowych do Pragi, celem wzięcia udziału w posiedzeniu Komitetu Nadzorczego Przedstawicielstwa Kolei i Portów Polskich. Powrót dyr. Łęgowskiego spodziewany jest dn. 6 maja br.

Dziennikarze estońscy w Gdyni

Dziś rano pociągiem, o godz. 10,33 przybywa do Gdyni wycieczka dziennikarzy estońskich w skład której wchodzi red. Kitsberg, red. Velner, red. Rahuld i red. Tammer.

Wycieczce z ramienia M. S. Z. towarzyszy radca Włodarkiewicz, a z ramienia Poselstwa Estońskiego sekretarz Schmidt.

Praca portu gdyńskiego w dniu 1 maja 1935 r.

W środę, dn. 1 maja br. ogólny przeładunek towarów w porcie gdyńskim wyniósł 24.740,5 t., z czego na załadunek przypada 21.088,9 t., a na wyładunek 3.651,6 t.

Wypadek samochodowy konsula francuskiego p. Le Goffa

W ub. piątek wieczorem wydarzył się na szosie pod Orłowem Morskim wypadek samochodowy, w wyniku którego auto konsula francuskiego w Gdyni p. Le Goffa wpadło na przydrożne drzewo, odnosząc silne uszkodzenia. Do kraksy tej doszło w momencie wymijania, przejeżdżających z przeciwną stroną 2 samochodów, z których jeden był zepsuty i jako przyczepka nie zdążył na czas usunąć się z drogi.

Konsul Le Goff, z opresji tej wyszedł na szczęście bez szwanku.

Kurs dla szwajcarów oborowych

Uznając ważność właściwego wyszkolenia personelu oborowego, Pomorska Izba Rolnicza zamierza urządzić 4-tygodniowy kurs dla szwajcarów oborowych w Szkole Rolniczej w Pawłowie w czasie między 25 maja a 10 czerwca br.

Program nauki będzie obejmował: zasady hodowli bydła, żywienie bydła, metody praktycznego dojenia, obchodzenie się z mlekiem, udzielanie pomocy w nagłych wypadkach zachorowań u bydła, prowadzenie rachunków i notatek oborowych, poza tem naukę języka polskiego i rachunków. Po ukończeniu kursu i złożeniu egzaminu uczestnicy kursu otrzymają świadectwa z odbycia kursu.

Uczestnicy kursu mieszkać będą w internacie szkolnym. Całkowite koszty utrzymania wyniosą za pobyt 10-dniowy około 10 zł. Poza tem uczestnicy kursu wniosą opłatę 15 zł za korzystanie z nauki.

W kursie mogą brać udział szwajcarzy, którzy a) ukończyli 25 lat (odbyli służbę wojskową); b) pracują w swoim zawodzie przynajmniej 6 lat; c) ukończyli szkołę powszechną.

Zgłoszenie na kurs należy nadsyłać do dnia 20 maja 1935 r. pod adresem: Pomorska Izba Rolnicza, Toruń, Sienkiewicza 10. W zgłoszeniu należy podać: a) imię i nazwisko; b) miejsce zamieszkania i pracy; c) wiek; d) zaświadczenie, stwierdzające ilość lat pracy w zawodzie; e) dołączyć świadectwo szkolne.

Dzień w Toruniu

poniedz.
6
maja

Kalendarzyk rzym.-Kat.

Poniedziałek: Jana w Oleju — Wtorek: Op. św. Józefa

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dniu 6 maja br.

Słoneczna — ciepło, słabe wiatry z kierunków południowych.

DYZUR APTEK.

Dziś i jutro dyżurują w śródmieściu Apteka pod Orłem, Rynek Staromiejski; na Bydgoskiem Przedm. Apteka św. Anny, ul. Mickiewicza 98 (od godziny 22 do rana); na Mokrem — Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki (od godz. 22 do rana).

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ.

— Dziś — nieczynny.
— Jutro o godz. 20 — „Wasy i peruka”.

REPERTUAR KIN.

MARS: „Czerwony sultan”.
SWIATOWID: „Nie chcę wiedzieć kim jesteś”.
LIRA: „Poszukiwaczki złota”.
ARJA: „Maskarada” i „Kuszenie szatana”.
CORSO: „Mój przyjaciel król” i „Pułkownik, jego sługa i cyrkowcy” (z Flip i Flapem).

ZEBRANIA — ZJAZDY.

— Dziś o godz. 11 — zebranie zarządu oddziału toruńskiego Rodziny Wojskowej.
— Dziś o godz. 19 w lokalu p. Pawlikowskiego przy ul. Chełmińskiej 15 — nadzwyczajne walne zebranie oddziału toruńskiego Związku Lokatorów.
— Dziś o godz. 20 w lokalu własnym przy ul. Żeglarskiej 1 — zebranie Korporacji Kupców Chrześcijańskich.
— Jutro o godz. 11 w auli Urzędu Wojewódzkiego — zjazd Rady Okręgowej Rodziny Rezerwistów.
— Jutro o godz. 18 w sali posiedzeń Rady Miejskiej — zebranie organizacyjne Komitetu Obywatelskiego Tygodnia LOPP.

KONCERTY.

— Dziś o godz. 20 w Dworze Artusa — koncert symfoniczny muzyki polskiej XIX i XX wieku.

RÓŻNE.

— Dziś i jutro — święto 63 pułku piechoty.

Informator dla przyjezdnych

w Toruniu

Polecamy restauracje i kawiarnie

Dwór Artusa, tel. 19-62. Restauracja o najwyższej kuchni na Pomorzu pod kierownictwem znakomitych kuchmistrzów wydaje na miejscu i do domu znakomite potrawy na wesela, rauty, przyjęcia. Smaczne i obfite obiady i kolacje. Sale pięknie odrestaurowane na zebrań, bale i zjazdy. W obiad matine, wieczorem dancing towarzyski. Ceny przystępne.

Restauracja „Do Gracjana”, ul. Szczytna róg Szerokiej, tel. 19-96. Polecane zdrowe domowe śniadania, obiady, kolacje znane ze swej dobroci. Fachowo pielęgnowane piwa, skora i rzetelna obsługa, ceny niskie. Nowocześnie urządzone lokale.

„Alhambra”, ul. Małe Garbary 13, tel. 1078. Wykwintna restauracja, kawiarnia, dancing, kabaret artystyczny. Początek koncertu od godz. 8 wiecz. Początek występów artystów od godz. 9 wiecz. W każdą niedzielę i święta od godz. 5-7 popoł. dancingi towarzyskie. Ceny przystępne.

Adria, Kawiarnia, Cukiernia, Restauracja, Chełmińska 11, tel. 2006 polecana jako nowość: pierwszorzędną warszawską wyrobę cukierniczą. Dostawy poza dom — punktualnie i szybko. Pierwszej jakości śniadania, obiady i kolacje. Specjalność potrawy z kociołka po 70 gr. Codziennie od godz. 16.30 wielki koncert i dancing. Dobrze pielęgnowane piwo, wino i likiery.

Ośrodek Sportów Wodnych nad Wisłą, obok miejskiego dworca kolejowego. Kawiarnia i restauracja w ogródku. Jedynie miejsce w śródmieściu, gdzie na świeżym powietrzu nad wodą, zdala od ulicznego kurzu można spędzić chwilę wypoczynku pośród słońca i zieleni. Brydż w lokalu i w ogródku. Karty i pogotowie brydżowe na miejscu. Dancing na powietrzu.

Restauracja M. Zawadzkiego (b. Kantorowicza), Szeroka 18, tel. 16-05. Najwykwintniejszy lokal w Toruniu poleca smaczne śniadania, obiady, kolacje pod kierownictwem kuchmistrza warszawskiego. Fachowo pielęgnowane wódki, likiery i piwa w wielkim wyborze. Ceny najniższe.

Najlepsza okazja kupna

B. Hozakowska, ul. Mostowa 28, tel. 1174 — Najlepsza i najtańsza: Herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.

Schwenkgrub-Radjo, Łazienna 17, tel. 1665. Radioodbiorniki, głośniki nowoczesnych typów, oszczędnościowe przyrządy po rewalacyjnych cenach. Zarządkuje asygnaty Kredytu Kupieckiego.

Browar Okocim, reprezent. A. Freining, Toruń, Podmurna 58, tel. 1334 poleca swoje piwa: marcowe, świętojańskie, porter w beczkach, butelkach i syfonach. Wodę sodową — lemoniady.

Najstarszy i pierwszy Polski Zakład Optyczny, Franciszek Seidler, Toruń, Op.

tyk i bandażyści. Obok poczty, Staromiejski Rynek 16. Telefon 1574. Dostawa dla kas chorych, klinik ocznych i dla wojska.

Radjotechnika Z. Gonczarzewski, tel. 1347, ul. Chełmińska 12 w podwórzu: Radjopręta — montaż — naprawy — ładowania — sprawną fachową obsługą — ceny niskie!

Z miasta

— **Na rzecz kolonii letniej dla dzieci polskich z Niemiec,** urządzanej tradycyjnym zwyczajem przez Polski Związek Zachodni, Inspektor Armji w Toruniu p. generał dywizji Norwid-Neugebauer złożył w tymże Związku 50 zł. Za hojny dar Polski Związek Zachodni składa staropolskie „Bóg zapłać”.

— **Z Teatru Ziemi Pomorskiej.** Dziś w poniedziałek — teatr w Toruniu nieczynny. Jutro we wtorek zespół wyjeżdża na objazd Pomorza z ostatnią nowością repertuaru komedja Korzenińskiego „Wasy i peruka” oraz z komedja Dévala „Towariszcz”. „Wasy i peruka” dane będą w miastach Pomorza, na popołudniowych przedstawieniach specjalnie dla młodzieży szkolnej, komedja zaś Dévala „Towariszcz” wieczorem dla szerszej publiczności. Marszruta zespołu obejmuje: Włocławek (wtorek), Chełmno (środa), Grudziądz (czwartek), Tczew (piątek), Gdynia (sobota i niedziela), Wejherowo (podziękowań).

Koncert na kolonie letniej

Koncert muzyki polskiej-symfonicznej XIX i XX wieku urządził Związek Zachodni w Toruniu, w poniedziałek, 6 maja o godz. 20 w sali „Dworu Artusa” na rzecz kolonii letnich dla dzieci polskich z Niemiec.

W programie: Ballada R. Różyckiego (z rękopisu kompozytora) na fortepian z orkiestrą, w wykonaniu prof. Pom. Konserwatorium p. St. Jagodzińskiej-Niekraszowej.

Wystawa „Krajobraz pomorski i jego ochrona” zasługuje i wymaga poparcia

W lokalu Instytutu Bałtyckiego w Toruniu odbyło się zebranie pełnego komitetu wykonawczego wystawy „Krajobraz pomorski i jego ochrona”. W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele Miasta, Starostwa Krajowego, D. O. K., Pomorskiej Izby Rolniczej, Muzeum Miejskiego, Szkolnictwa, Harcerstwa, Instytutu Bałtyckiego itd. Przewodniczył prezes Komitetu Wykonawczego prof. Kaz. Kulwiec, sekretarzem mgr. J. Bieniasz.

Na wstępie prof. Kulwiec złożył sprawozdanie z dotychczasowych prac Komitetu ściślejszego. Zainteresowanie Wystawą wśród społeczeństwa pomorskiego jest b. duże, czego dowodem komitet lokalny, które potworzyły się przy Oddziałach Pol. Tow. Kraj. na Pomorzu, celem gromadzenia ekspozycji na wystawę. Pan Wojewoda Pomorski ułatwił w dużej mierze pracę Komitetowi przez wystosowanie pisma do Starostów z poleceniem przyjęcia z pomocą Komitetowi Wystawy w akcji. Ze znaczną pomocą pośpieszyli też Komitetowi szkoły zachęcone specjalnym pismem Kuratora Dr. M. Pollaka. Natomiast w dalszym ciągu największą bolączką Komitetu pozostaje szczupłość środków finansowych jakimi rozpo-

Goście serca wykonawców nie rozgrzali wybiegionych serc publiczności

Pustki na dobroczynnych imprezach artystycznych

„R. W. D. 9” Z. Orwica, to montaż sceniczny à la „Fräulein Doktor” Tepy. Widzimy w nim jak to kpt. Bilski (kpt. Ba-Jan) wraz ze swym mechanikiem Przykrywka (sierż. Pokrzywka) ratują powodźdian w Małopolce, a potem zwyciężają w „Challenge’u”. Akcję przepięknie romans kpt. Bilskiego z piękną i dzielną Danutą Orleńską.

Zespół Teatru Żołnierskiego w Toruniu złożony z Grabowskiej, Schindlerówny, Heideisberżanki, Rozuma, por. Woydatta, Ignacyka Mugaja i Mistrza, wystawił w ub. sobotę powyższy montaż naogół poprawnie. Dlatego naogół, że większość uczestników nie mogła się pozbryć właścicieli, cechującą nieomal każdy teatr amaterski — deklamacji. Wypowiadano role tak, jak deklamację wiersza w szkole, a należało je potraktować przynajmniej w ten sposób, jak potraktowali osoby Hanki i sierżanta Przykrywki pp. Heideisberżanka i por. Woydatt.

Całość przedstawiała się jednak dobrze. Jest to niewątpliwie zasługą poprawnej reżyserji p. Rozuma.

Szkoda tylko, że publiczność nie dopisała, a wydawałoby się, że toruńczykowie powinni doceniać znaczenie oświaty w wojsku, na który to cel przeznaczony był dochód z przedstawienia.

Montaż sceniczny „R. W. D. 9” powtórzone w niedzielę w Podoficerskiem Kasy-nie Garnizonowem na „wieczornicy”, którą urządził korpus podoficerski Szkoły Pod-

która od 15 lat propaguje muzykę polską na Pomorzu i za kordonem. Orkiestra symfoniczna 63 pułku pod dyrekcją kapelmistrza p. por. Z. Grabowskiego wykona utwory Z. Noskowskiego, Karłowicza oraz Zelenińskiego. — Marszem na cześć bohaterów Żwirki i Wigury dyrygować będzie sam kompozytor prof. Z. Moczarski.

Cenną atrakcją koncertu — będzie udział znanej literatki p. Z. Korczakowskiej, która wypowie swoje poezje.

Protectorat nad koncertem objął: p. Wojewoda Pomorski Kirtiklis, p. inspektor armji, gen. Norwid Neugebauer, dowódca OK VIII gen. W. Thommé, starosta krajowy p. Łącki, dyrektor Kolei Państwowych p. inż. Dobrzycki.

Miesięczne zgrupowanie Korporacji Kupców

Miesięczne zgrupowanie Korporacji Kupców Chrześcijańskich, odbędzie się w poniedziałek, 6 maja o godz. 20 przy ul. Żeglarskiej nr. 1.

Porządek obrad powiada między innymi: referat przedstawiciela Urzędu Skarbowego w sprawie ulg podatkowych, oraz sprawy otwierania i zamykania sklepów, przysposobienia gospodarczego, towarzystwa Oświaty Zawodowej, Pożyczki Inwestycyjnej, wreszcie komunikaty zarządu w sprawach Ligi Morskiej i Kolonjalnej, L. O. P. P. itd., a także wolne głosy i wnioski.

W sprawach podatkowych wydano ostatnio cały szereg doniosłych dla życia gospodarczego ustaw. Celem szczegółowego zaznajomienia członków z całym szeregiem korzyści, płynących z należytego zrozumienia przepisów, uproszono przedstawiciela Urzędu Skarbowego o osobiste wygłoszenie na tak aktualny temat odpowiedniego referatu i udzielenia jednocześnie zainteresowanym właściwych informacji.

XII Tydzień LOPP

Do Obywateli miasta Torunia!

Zarząd Obwodu Miejskiego LOPP organizuje na terenie miasta Torunia w czasie od 12 do 19 maja XII Tydzień LOPP, w tym celu zwraca się do społeczeństwa i obywatelstwa miasta Torunia, by raczyli na rozpoczęcie XII Tygodnia LOPP udekorować swe domy chorągiewkami o barwach narodowych i LOPP-owych (kolor żółto-biały) oraz nalepkami i plakatami, które są do nabycia w biurze Obwodu przy ul. Piekary 37-39.

Dekoracja miasta rozpocznie się w sobotę, dnia 11 maja o godz. 16.

Zarząd Obwodu Miejskiego LOPP.

KINO „LIRA”

ul. Strumykowa 3.

Największy triumf Warszawy ostatnich dni! Joan Blondell, Dick Powell, Warren William, Ruby Keeler, Ginger Rogers, Aline MacMahon, Guy Kibbee

dają koncert gry aktorskiej w superprzeboju

Poszukiwaczki złota

W nadprogramie: Najnowszy tygodnik aktualności. Passe-partout przez pierwsze 3 dni nieważne. Początek o g. 5, 7 i 9. W niedzielę o g. 8, 8, 7 i 8.

Wigilanki toruńskie

Co wyniknąć może z tego, gdy akwizytorowi smarów i olejów braknie oleju... w głowie

Jakieś tam głupawe — zwyczajnie — endeczyko z zapadłego kąta nadgranicznego powiatu, miało niedawno błogi sen... o próbnym wyborach, tajemnym głosowaniu i zgodzie z nabożnym życzeniem dojrzało jakimś narodajną kandydatura przepadła.

Starym endeckiem obyczajem senne widziadło, przerodziło się w nietęgiej głowie... w rzeczywisty fakt. W tych ciężkich dla endecji czasach... taki próbnym promyczek radości, to też coś. Alieci zdarzyło się, że w zapadłe kąty zabłąkał się znany toruński akwizytor smarów i olejów, w wolnych chwilach przez Stowarzyszenie Narodowe.

Już w pociągu dowiedział się o tem, niebawem wydarzeniu. Po powrocie do Torunia uganiał akwizytor na wszo strony, opowiadając znajomym oczywiście na ucho, tę niezłada sensację. Trafili oczywiście i przed wielokrotnie obite czuwanie paszkwilanta i oto głupstwo uwiecznione zostało na właściwym miejscu... na łamach katarzyńskiego organu...

Właściciele Nieruchomości w Toruniu a Pożyczka Inwestycyjna

Na ostatniem posiedzeniu Zarządu Właścicieli Nieruchomości w Toruniu uchwalono wezwać wszystkich właścicieli nieruchomości naszego miasta do subskrybowania Pożyczki Inwestycyjnej w granicach udziału w Pożyczce Narodowej tak, jak to już uchwalono przez Zarząd Stowarzyszeń w całej Polsce.

Ze względu na doniosłość przeznaczenia tej pożyczki dla dobra całej Polski, przez zwalczanie bezrobocia i kryzysu, prosimy tak członków naszego Stowarzyszenia, jak również niezrzeszonych właścicieli nieruchomości o zrozumienie znaczenia tej pożyczki i chętnie jej nabywanie, gdyż pożyczka ta ma wielkie znaczenie gospodarcze i łączy się ściśle z interesami własności nieruchomości miejskiej.

Subskrypcja pożyczki trwać będzie do dnia 10 maja b. r.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Toruniu.

Zebranie Tow. Oświaty Zawodowej

We wtorek 7 maja o godz. 18 w sali Miejskiego Gimnazjum Zeńskiego przy ul. Wielkiej Garbary odbędzie się Zebranie Organizacyjne Tow. Oświaty Zawodowej — Koło w Toruniu.

Dyr. inż. St. Wojnarowicz wygłosi na niem odczyt z przedmową na temat: „Prace Harmonji Adamięckiego i jego zastosowanie do aktualnych zagadnień doby obecnej”.

Po krótkiej przerwie na załatwienie formalności związanych z zapisami do Towarzystwa, odbędzie się wybór zarządu na rok bież.

Odpowiednio do istniejących typów szkolnictwa przy Towarzystwie powstanie pięć sekcji a mianowicie: techniczna, handlowa, rzemieślnicza, gospodarstwa domowego i rolnicza. Wszystkich interesujących się zagadnieniami pogłębienia wiedzy zawodowej w obrębie któregośkolwiek z wymienionych działów uprzejmie się zaprasza.

Sekretarz Komitetu Organizacyjnego Prof. E. Moroz.

Nowe udogodnienia na poczcie

Urząd pocztowy przy Rynku Staromiejskim dla udogodnienia publiczności zaprowadził z dniem 1 maja przyjmowanie paczek od godz. 8-19-tej bez przerwy, przy czym za przyjmowanie po godz. 18-tej nie pobiera się żadnych dodatkowych opłat.

Na białym czworoboku

Mars — „Czerwony sultan”

Sądząc z tego filmu, niewesołe życie miał Abdul Hamid, ostatni sultan turecki. Odczyny rojem niewolników i odalisk spędał dni całe we wspaniałym swym pałacu, ponury i samotny, pograżony w rozważaniach nad tem, jakiego rodzaju śmierć go czeka: od sztyletu, od kuli, czy też od trucizny.

Fritz Kortner w roli sultana wygląda jak tragiczny Lucyfer, uwieczony w piekle, które sam sobie stworzył. Nils Asther, szef polski, rozmyślnie chyba ucharakteryzował się na przebiegłego Mefistofelesa. Adrienne Ames jest bardzo Nowofelesna i właściwie nieładna, lecz chwilami przypomina trochę Marlenę Dietrich.

Kulturalna reżyserja potrafiła ominąć zbędne okropności, nadmienając jedynie fragment z wieleńskiego baletu oraz piękne tańce wschodnie uzupełniają ten starannie srobyony film. (Maz)

Z całego kraju

KRWAWY SKUTKI NIEOSTROŻNEJ JAZDY MOTOCYKLEM.

Po uroczystościach 3-go Maja wybrało się z Łucka kilkunastu motocyklistów na wycieczkę w stronę Kowla. Na przejeździe kolejowym obok stacji Hołoby jeden z motocyklistów Lewandowski z Łucka, naskutek rozwinięcia szybkości 130 km/godz. nie zdołał opanować maszyny na zakręcie i wjechał na żelazną barierę, okalającą przejazd kolejowy. Wskutek silnego uderzenia Lewandowski doznał zgniecenia czaszki, złamania nogi i ogólnych obrażeń. Cały motocykl został rozbity. Lewandowskiego przewieziono w stanie bardzo ciężkim do szpitala w Kowlu.

ŚMIERĆ W PŁOMIENIACH PALĄCEGO SIĘ DOMU.

W Kowlu przy ul. Ks. Sznarbachowskiego wybuchł pożar. Po stłumieniu pożaru znaleziono częściowo zwęglone zwłoki właściciela domu J. Warnkiewicza. Ustalono że pożar powstał wskutek wadliwej konstrukcji komina, a Warnkiewicz, który wszedł na strych celem stłumienia ognia, stracił przytomność i spalił się.

POMYSŁOWY OSZUST CAŁE ŻYCIE SIEDZIEĆ BĘDZIE W KORONOWIE.

Przed sądem grodzkim w Łodzi stanął głośny już przestępca Włodzimierz Kopydłowski, liczący lat 36, rodem z Jarocina, który wstąpił się w ostatnich latach „sprzedawaniem” naiwnym Puszcy Białowiejskiej, wagonów tramwajowych, kolejek dojazdowych, a nawet pomników.

Kopydłowski odpowiadał za 11 oszustw dokonanych na szkodę różnych firm łódzkich. Sąd wydał wyrok, mocą którego Kopydłowski skazany został na łączną karę trzech lat więzienia, po odbyciu zaś kary na zamknięcie w zakładzie dla niepoprawnych przestępców w Koronowie na czas nieograniczony.

KATASTROFA NA PINIE

Statek pasażerski „Norwid” kursujący między Pińskiem a Dawidgródkiem uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Wracając mianowicie z Pińska z pasażerami i ładunkiem najechał krótko przed Dawidgródkiem na jakąś sztabę żelazną i w krótkim czasie pojechał na dno. Pasażerów wyratowali z opresji pracujący w pobliżu rybacy.

NOWE SZKOŁY NA POLESIU

W ostatnim czasie powstał w powiecie stolińskim szereg nowych szkół powszechnych, które zostały wybudowane staraniem Stowarzyszenia budowy szkół powszechnych. Nowe szkoły wybudowano w Tolmaszewie w Moczuli i w Uholcu nad Horyniem.

REZERWAT CEDROWY W GORGANACH.

W związku z 5 zjazdem ukraińskich lekarzy i przyrodników, który się odbył we Lwowie

Cudem uratowany

4-letni chłopiec wpadł w Gdańsku do Wisły

Bawiący nad Wisłą w obrębie m. Gdańska w towarzystwie innego chłopca, 4-letni syn malarza Winklera, zamieszkałego przy ul. Nehrunger Weg 4b, wpadł do wody. Towarzysz jego pobiegł do ojca, który przybył z dwoma innymi mężczyznami na miejsce wypadku. Udało im się po chwili wydobyć z wody bezprzytomnego już chłopca, którego zanieśli do lekarza dr. Fricka. Po usilnych zabiegach lekarz zdołał przywrócić chłopcu życie.

Wieczory teatralne

„Wasy i peruka”

J. Korzeniowski w Teatrze Ziemi Pomorskiej

Wymagania, jakie stawia Korzeniowski zwłaszcza poezji dramatycznej są bardzo wysokie. „Pamiętnik Literacki” z roku 1928 przytacza piękną rozprawę Korzeniowskiego o tragedii i tam czytamy: „Ten kto chce gruntownie (o utworach dramatycznych) sądzić i dać poznać ich prawdziwą wartość musi mieć pojęcie i uczucie piękności”. A dalej: „Cała treść poezji w tem się zamyka:

1) „Że natura powszechności się wszystkimi fenomenami i prawami, a w szczególności życie duchowe ludzi dostarcza materiału poezji; że poeta działając wolno i niezależnie, ze względem tylko na cel rozumny, może każdy pomysł wystawić na takim stopniu, aby z niego jako skutki konieczne wypływały myśli ważne i całą ludzkość interesujące.”

2) Ze powinna trzymać się powszechnych praw natury t. j.: powinna zachować wszędzie prawdę poetyczną.”

A wreszcie dla oceny wogóle komedji będzie też ciekawe zdanie: „Lecz nie masz potworu tak brzydkiego, któryby przez sztukę naśladowany nie podobał się oku.”

Gdybyśmy chcieli zasłować te wielkie

wie „Diło” wydrukowało akt erekcyjny metropolity greckokatolickiego ks. Szeptyckiego w sprawie założenia cedrowego rezerwatu w Gorganach. Obejmuje on powierzchnię przeszło 255 ha w gminie Perehińsko. Rezerwat ten wyłączony został z kompleksu lasów cedrowych, należących do dóbr metropolii greckokatolickiej. Akt erekcyjny wręczył osobiście ks. metropolita prezesowi Ukraińskiego Tow. Naukowego im. Szewczenki, które spełniać będzie opiekę naukową nad rezerwatem.

BUDOWA ZAKŁADU WODNO-ELEKTRYCZNEGO W ROZNOWIE NAD DUNAJCEM.

W biurze dróg wodnych Ministerstwa Komunikacji odbył się przetarg na roboty związane z budową zbiornika retencyjnego i zakładu wodno-elektrycznego w Roznowie nad Dunajcem.

W przetargu wzięło udział kilka najważniejszych polskich firm. Oferty są obecnie przedmiotem szczegółowych badań specjalnej komisji biura dróg wodnych.

Przestudjowanie obszernego materiału wymagać będzie jeszcze pewnego czasu, prace te jednak prowadzone są intensywnie. Rozpoczęcie robót budowlanych nastąpi w terminie przewidzianym.

W rocznicę bitwy pod Kaniowem Zjazd Kaniowczyków i Żeligowczyków

W dniu 12 maja rb. odbędzie się w Warszawie z okazji 17-iej rocznicy bitwy stoczony pod Kaniowem przez 2 Korpus Wojsk Polskich na Wschodzie doroczny zjazd członków Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków. Uczestnicy zjazdu zbiorą się w dniu 12 bm. o godz. 8 min. 45 rano w lokalu Związku (Al. Jerozolimskie 8 m. 14), skąd nastąpi wymarsz ze sztandarami i z orkiestrą 30 pp. Strzelców Kaniowskich do kościoła św. Antoniego przy ul. Senatorskiej 31.

W kościele odprawione zostanie nabożeństwo, poczem nastąpi wymarsz z kościoła na pl. Marszałka Piłsudskiego, gdzie uczestnicy zjazdu złożą wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

Od grobu Nieznanego Żołnierza pochód uda się do Belwederu dla złożenia hołdu

OPÓZNIENIE POCIAGÓW W DYREKCJI WARSZAWSKIEJ NA SKUTEK ŚNIEGU

Według meldunków, które nadeszły do Ministerstwa Komunikacji z poszczególnych dyrekcji okręgowych, śnieg utrzymywał się w ub. sobotę jedynie na terenie dyrekcji warszawskiej, gdzie powodował opóźnienie pociągów nie przekraczając naogół 20 minut.

W pozostałych dyrekcjach opadów śniegów częściowo wogóle nie było, a częściowo dzięki stosunkowo wysokiej temperaturze, śnieg niezwłocznie topniał.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA PROJEKT REGULACJI PLACU MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO W WARSZAWIE

Sąd konkursowy na regulację Placu Józefa Piłsudskiego dokonał otwarcia kopert z nazwiskami autorów nagrodzonych oraz zakupionych prac konkursowych.

Autorami nagrodzonych i wyróżnionych projektów okazali się: projektu nr. 29 (nagroda I — zł 5.000), architekci Kazimierz Tołłoczko i Jan Kukulski. Projektu nr. 38 (nagroda II — 4.000 zł) architekci Antoni Jaworński i Eugeniusz Szparkowski. Projektu nr. 46 (nagroda III — 3.000 zł) architekci Barbara Brukalska, Stanisław Brukalski, Bohdan Lachert i Józef Szanajca.

Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu, poczem nastąpi śniadanie żołnierskie w kasynie garnizonowej.

W godzinach popołudniowych odbędzie się w kasynie garniz. zebranie inform. dla członków Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków i nastąpi zakończenie zjazdu.

Zarząd związku uzyskał dla uczestników zjazdu, posiadających kolejową kartę uczestnictwa i legitymację członkowską z fotografią 50 proc. zniżkę kolejową przy przejazdach w obie strony, oraz pewną ilość biletów bezpłatnych na widowiska wieczorne w Warszawie.

Po karty uczestnictwa należy zwracać się do najbliższych oddziałów związku, lub bezpośrednio do zarządu głównego.

Fuzja Banku Handlowego w Warszawie z Bankiem Angielsko-Polskim

W dniu 30 kwietnia rb. odbyło się pod przewodnictwem prezesa Rady Banku b. ministra Augusta Zaleskiego, Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Handlowego w Warszawie, na którym uchwalono fuzję Banku Handlowego z Bankiem Angielsko-Polskim, który to bank zostaje w całości przejęty przez Bank Handlowy. Z nowej emisji 10 mil. zł., kwota 2 i pół miliona zł. zostaje przeznaczona na przeprowadzenie fuzji z Bankiem Angielsko - Polskim, pozostała zaś suma 7 i pół mil. zł. zostanie zaproponowana dotychczasowym akcjonariuszom. O ileby dotychczasowi akcjonariusze z prawa subskrypcji nie skorzystali, ulokowanie tej

emisji jest zagwarantowane.

Wejście nowego partnera angielskiego t. j. British Overseas Bank w Londynie, głównego udziałowca Banku Angielsko - Polskiego w niczem nie zmienia dobrych i zażytych stosunków Banku Handlowego z dotychczasowymi partnerami zagranicznymi, a zwłaszcza z Banca Commerciale Italiana, tak że i na przyszłość będzie mógł Bank Handlowy, którego przeszło 75 proc. kapitału akcyjnego znajdował się będzie w posiadaniu polskich akcjonariuszów, oprzeć swoją ekspansję na prawdziwie międzynarodowych podstawach.

Gmach fabryki tkackiej w Łodzi padł pastwą ognia Mimo masek gazowych zatruto się 10 strażaków

W fabryce Karola Krausego w Łodzi, wydzierżawionej przez kilka firm, wybuchł pożar. Pożar z niezwykłą szybkością objął 4-piętrowy gmach. Akcję ratunkową prowadziło 9 oddziałów straży ogniowej. Naskutek nagromadzenia łatwopalnych materiałów i środków chemicznych używanych w przemyśle włókienniczym, akcja ratunkowa prowadzona była w maskach gazow-

ych, mimo to uległo zatruciu 10 strażaków i instruktor straży pożarnej Koss, którym pomocy udzieliło pogotowie ratunkowe. Spłonęły doszczętnie 2, 3 i 4 piętra tkalni. Parter i pierwsze piętro zniszczone zostały częściowo przez pożar i zalanie wodą. Wskutek zniszczenia fabryki pozostało bez pracy około 140 robotników.

Z żalobnej karty

Sp. Zygmunt d'Erceville

Rok ciężkiej, bolesnej choroby płuc, rok męczarni po szpitalach i sanatorjach, rok nadziei, że jednak młode siły zwyciężą przedwczesną nieubłaganą chorobę, zakończył się zwycięstwem śmierci.

Dnia 1 maja 1935 roku w szpitalu SS Elżbietanek w Poznaniu zgasł cicho wyčerpany do reszty ciągłą męką choroby, lecz jak zawsze mężny i pogodny śp. Zygmunt hr. d'Erceville, człowiek, którego imię zachowa się na zawsze na pierwszych kartach historii kulturalnej Gdyni.

Dziennikarz, publicysta, poeta — przede wszystkim poeta, zabarwiający każdy najskromniejszy, najsuchszy odcinek swych prac zawodowych jakąś małą, subtelną iskrą romantyzmu, — człowiek niepospolitej kultury o szerokiej, światowych horyzontach myśli, subtelny obserwator życia, głęboki psycholog — i wreszcie człowiek rycerski — rycerski w każdej sytuacji, w każdym objawie życia, którego warunki zwłaszcza w latach ostatnich nieraz tak jaskrawo ten rzadki rys charakteru uwypuklały.

Wesoły, szczery, dowcipny — subtelnie, głęboko dowcipny, łączący w sobie wszystkie te cechy, które dają połączenie kultury i rasy był śp. Zygmunt d'Erceville osobieństwem szczerej, bezpośredniej prostoty, właśnie z tego połączenia zrodzonej.

Z młodości spędzonej w majątkach rodzinnych na Podolu, zamęczonej burzą wojenną, w której ze względu na słaby stan zdrowia nie brał bezpośredniego udziału, lecz którą głęboko przeżył i odczuł, z wyższych studiów w Szkole Nauk Politycznych w Paryżu, z służby w M. S. Z. i wreszcie z długich lat pracy dziennikarskiej, w której zabłysnął niepospolitym talentem literackim, wyniósł śp. d'Erceville wielki zapas doświadczenia, wyrozumiałości i umiejętności obiektywnego patrzenia na świat, które składały się na zasadnicze zalety zdolnego, rozumiejącego swój obowiązek społeczny dziennikarza.

W życiu Gdyni brał szeroki udział. Parę długich lat wystukiwania na swym nieodstępnym „Remingtonie” raz kronikarskich wzmianek redakcyjnych, raz feljtonów, raz reportaży i wierszy (noszących jakiegoś specjalnego ciepła romantyczne piętno i poświęconych kobiecie i Gdyni) — zrobiły swoją robotę.

Uczciwy, obowiązkowy, koleżeńskimi niezwracający najmniejszej uwagi na groźne zapowiedzi choroby, niszczącej jego organizm śp. d'Erceville był zawsze na posterunku swej pracy.

W chwili, gdy wypieki na bladej misornej twarzy zdradzały stan podgorączkowy, gdy choroba stawała się coraz niebezpieczniejsza, przesiadywał godzinami w dusznej sali rozpraw sądowych, płynął nie zwracając uwagi na zabójcze technicznie wicherury w pełne morze na otwartym holowniku dla dokonania zdjęcia, dla zrobienia reportażu.

A potem nadszedł okres pierwszej ciężkiej choroby, pasma fizycznych cierpień, mimo których w czasie długich miesięcy spędzonych w szpitalu nie stracił nic ze swej pogody, ze swego humoru, serdeczności i dowcipu.

Chwilowe powroty do zdrowia, w które chciał, w które musiał wierzyć, stawały się coraz rzadsze, coraz krótsze.

Nie pomógł już wyjazd do Zakopanego. Ostatnie tygodnie ciężkiego cierpienia przeżywał w dniu 1 maja przedwczesna śmierć zabierając w 42 roku życia śp. Zygmunta d'Erceville nie zostawiwszy po nim jedynie przepojone młodością, poezją i wiarą kartki jego prac literackich i serdeczne wspomnienie wśród wszystkich tych, którym danem było znać tego wyjątkowego, rycerskiego i dobrego człowieka.

M. A.

Z korzyścią dla siebie spełniaj swój obowiązek subskrybując 3°/o-ową Premijową Pożyczkę Inwestycyjną. Pamiętaj 10 maja ublega termin.

rekcja zrobiła, że skorzystała z dnia 3-go maja, by nam twórczość Korzeniowskiego przypomnieć i odświeżyć znajomość z tym zasłużonym autorem.

Reżyserję sztuki powierzono p. Hannie Małkowskiej i należy podkreślić z całą przyjemnością, że reżyserka wywiązała się z zadania pierwszorzędnie, nie szukając zawiłości, podkreśliła niefrasobliwość humoru i ścieniowała nieco zbyt kontrasty, a nadała styl prawie groteskowy.

Cały zespół spisywał się dobrze, żwawo i z życiem prowadzono akcję, a nawet p. Tartakiewicz, który w ostatniej chwili objął zastępstwo za chorego p. Loedla, nie pozostał w tyle, wyglądał ładnie, mówił gładko tak, że nawet zapowiedź o zastępstwie nie była aktualna. Z pośród kontuszowców wybili się na czoło p. Ilcewicz i Kwaskowski; obaj zbierali rzesiste oklaski nie tylko za kontusze, ale za grę. P. Kopijowska — miła i słodka Teklusia.

Francuszczyzną najświetniej reprezentowała p. Małkowska, p. Cybulski, a przede wszystkim p. Kalinowicz (z przyjemnością patrzę na szybki rozwój młodego pracownika sceny), inni mniej lub więcej zręcznie uchwycili ton epoki. Dekoracje Krassowskiego zastosowane ze smakiem.

S. Rieja.

SILVA RERUM

zebrał i zestawil Bolesław Busiakiewicz
KALENDARZYK HISTORYCZNY.
 Go się kiedy i gdzie wydarzyło?

4 maja

- 1439 Zginął w bitwie pod Grotnikami przywódca polskich wyznawców Husa — **Spytek z Melsztyna.**
- 1573 **Pierwszy w Polsce Sejm Elekcyjny** pod Warszawą, na którym został wybrany królem polskim **Henryk Waleczny.**
- 1762 Urodził się przyszły wódz i generał wojsk polskich — **Karol Kniaziowicz;** pochodzący z rodziny protestanckiej.
- 1825 Urodził się w Caling znakomity angielski anatom, zoolog i fizjolog — **Thomas Henry Huxley.**
- 1848 Proklamowanie w Paryżu Republiki.
- 1875 Urodził się w Rumunji znakomity współczesny malarz polski — **Wojciech Weiss.**
- 1923 **Marszałek Piłsudski** wygłosił w Warszawie (w Belwederze) oświadczenie o przemyśleniu do **Marszałka Francji — Ferdynanda Focha** z okazji odznaczenia go i udekorowania orderem „Virtuti Militari”.
- 1926 Wybuch pamiętnego **strejku górniczego** w Anglii trwającego pół roku.

5 maja

- 1138 Urodził się król polski — **Kazimierz Sprawiedliwy.**
- 1194 Umarł w 56 rocznicę swych urodzin tenże król **Kazimierz Sprawiedliwy.**
- 1260 Katastrofalne trzęsienie ziemi w Polsce.
- 1600 Umarł w Paryżu **Jean Nicot**, który — wysłany jako ambasador francuski do Portugalii — przywiózł stamtąd liście tytoniu (stad nazwa: nikotyna).
- 1629 Umarł w Zamoczu znakomity sielankopisarz XVII w., — **Szymon Szymonowicz - Bendoński**, znany pod pseudonimem **lacińskim — Simonidesa.**
- 1789 Data wybuchu wielkiej **rewolucji francuskiej.**
- 1791 Uroczyste zaprzysiężenie przez króla **Stanisława Augusta** wobec Sejmu „Konstytucji 3 Maja”.
- 1813 Urodził się w Kopenhadze oryginalny filozof i pisarz religijny duński **Soeren Kierkegaard.**
- 1819 Urodził się w Ubielu — **Stanisław Moniuszko.**
- 1821 Umarł na wyspie św. Heleny — **Napoleon Bonaparte.**
- 1829 Uroczyste otwarcie **Biblioteki Raczyńskich** w Poznaniu.
- 1846 Urodził się w Woli Okrzejskiej — **Henryk Sienkiewicz.** W roku 1905 uzyskał on za „*Quo Vadis*” nagrodę Nobla.
- 1851 Urodził się na Podolu senior współczesnych polskich pianistów **Aleksander**

Programy radiowe

Poniedziałek, 6 maja

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

6.30 Pieśń „Kiedy ranna wstaje zorza”. 6.33 Podbudka do gimnastyki. 6.36 Gimnastyka. 6.50, 7.25 Muzyka z płyt. 7.15 Dziennik poranny. 7.45 Program na dz. bież. 7.50 „Wskazówki praktyczne”. 8.00 Audycja dla szkół. 8.05—8.20 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.08 Wiadom. meteorol. 12.05 Koncert zesp. St. Rachonia. 12.45 „Jak samej uszyj suidienkę”, wygl. M. Dobrowolska. 12.55 Dziennik połudn. 13.05 Koncert solistów. Wyk.: J. Haendel (tenor — transm. ze Lwowa) i A. Balsam (fort. — Warszawa). 13.55—14.00 Wiadom. o ekspozycji polskiej. 15.35 Przegląd gieldowy. 15.45 Koncert ork. P. R. pod dyr. J. Ozmińskiego. W progr. muzyka do baletu „Prometeusz” L. v. Beethovena. 16.30 Lekcja jęz. niemieckiego ze Lwowa. 16.45 Kwadrans słynnych artystów. M. Kurkeno (sopran) (płyty). 1) Thomas: Arja z op. „Mignon”. 2) Ardit: Pocałunek. 3) dell Acqua: Wiejska dziewczyna. 17.00 „Zagadki muzyczne” dla dzieci starszych (ze Lwowa). 17.15 „Odprawa delegatów Ligi Drogowej” — audycja zborowa. 17.45 Ogólnopolska rezerwa. 18.00 Przegląd filmowy. 18.10 Duet cytrynowe ze Lwowa. 18.25 Chwilka społeczna. 18.30 „Skrzynka ogólna”, omówi dr. M. Stepowski. 18.40 „Życie artyst. i kultur. stolicy”. 18.45 Koncert reklamowy. 19.00 Melodie podhalańskie na płytach. 19.07 Program na dz. nast. 19.15 „Skrzynka rolnicza”, omówi inż. W. Tarkowski. 19.25 Wiadom. sportowe lokalne. 19.30 Wiadom. sportowe ogólnopolskie. 19.35 Aud. żołnierska. 20.05 „Róża Madonny”, ballada klasyczna. Muzyka R. Stolla. Wyk.: H. Korfówna, S. Witas, E. Płosiński, J. Korolkiewicz oraz ork. symf. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”. 21.00 Koncert Stow. Miłośników Dawnej Muzyki (tr. z konserwatorium). Wyk.: ork. kameralna pod dyr. K. Lewickiego i T. Zaleskiego, W. Skwarczewska (sopran), A. Kamińska (meopr.), A. Szafranska (alt), St. Witas (tenor), T. Luczaj (bas), Eug. Umńska (skrz.), S. Snieckowski (obój), W. Rączkowski (organy), J. Wysocza-Ochlewska (klawesyn). 22.00 Reportaż z jubil. 25-letnia panowania króla ang. Jerzego V. 22.30 Koncert małej orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyskiego. 23.00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotniczej. 23.05—23.30 Muzyka tan. w wyk. ork. „Savoy-Hotel-Orpheus” (płyty).

ROZGŁOSNIA TORUNSKA

6.30 Tr. z Warszawy. 7.45 Program na dz. bież. 7.50 Wskazówki praktyczne. 8.00—8.20 Tr. z Warszawy. 11.57—14.00 Tr. z Warszawy, Krakowa i Lwowa. 14.00—14.45 Muzyka lekka (płyty). 15.35 Przegląd gieldowy. 15.45—18.35 Tr. z Warszawy i Lwowa. 18.25 Chwilka społeczna. 18.30 Skrzynka ogólna. Omówi kier. rozgłosn. St. Nowakowski. 18.40 Życie kultur., artyst. i nauk na Pomorzu. 18.45 Utwory Chopina (płyty). 19.07 Program na dz. nast. 19.15 Wiadom. gospod. z Pomorza. 19.45 Wiadom. sport. z Pomorza. 19.30—23.00 Tr. z Warszawy. 22.00 Koncert reklamowy. 22.15—23.05 Tr. z Warszawy.

- 1813 Urodził się w Kopenhadze oryginalny filozof i pisarz religijny duński **Soeren Kierkegaard.**
- 1819 Urodził się w Ubielu — **Stanisław Moniuszko.**
- 1821 Umarł na wyspie św. Heleny — **Napoleon Bonaparte.**
- 1829 Uroczyste otwarcie **Biblioteki Raczyńskich** w Poznaniu.
- 1846 Urodził się w Woli Okrzejskiej — **Henryk Sienkiewicz.** W roku 1905 uzyskał on za „*Quo Vadis*” nagrodę Nobla.
- 1851 Urodził się na Podolu senior współczesnych polskich pianistów **Aleksander**

ZAGRANICA

11.00 National Fr. Nabożeństwo dziękczynne z ok. 25-letnia panowania J. K. M. Jerzego V-go. 17.00 Sztuttgart. Koncert pop. 17.00 Budapeszt. Recital fort. 17.30 Moskwa (Kom.). Koncert popołudniowy. 17.30 Rzym. Koncert pop. Mozartowi. 17.55 Wiedeń. Koncert solistów. 17.55 Praga. Recital wioloncz. 17.50 Koenigszwst. Utwory na skrz. i fort. Mozarta. 18.00 Leningrad. „Zak” — operetka Milloockera. 18.30 Moskwa (WCSPS). Koncert symf. 18.50 Lipsk. Melodie majowe. 19.00 Sztuttgart. Koncert rozrywkowy. 19.00 Sztuttgart. Muzyka popularna. 19.30 National Fr. Srebrny Jubileusz, panowania króla Jerzego V. 19.30 Brno. „Księżniczka Trapauntin” — operetka Offenbacha. 19.40 National Fr. Zyczenia składane królowi Jerzemu V. 20.00 National Fr. Przemówienie Króla. 20.00 Moskwa (Kom.). Muzyka i śpiew. 20.10 Wiedeń. Wesołe melodie. 20.10 Lipsk. „Semele” — orat. Haendla. 20.20 Berlin. Utwory Schuberta. 20.25 Luksemburg. Recital skrz. Ignacego Jutrzenki. 20.30 Straszburg. Wieczór muzyczny. 20.30 Paris P. T. T. „La Hussarde” — operetka Foudriana. 21.00 Moskwa (WCSPS) Muzyka taneczna. 21.05 Luksemburg. Muzyka polska. 21.10 Mediolan. Piosenki ludowe. 21.10 Berlin. Symfonia c-dur Bizeta. 21.15 Wrocław. Recital skrzypcowy Ireny Dubickiej. 21.15 Koenigszwst. Muzyka klasyczna. 21.30 Bukareszt. Melodie wiedeńskie. 21.30 Brno. Koncert popularny. 22.00 Rzym. Piosenki amerykańskie. 22.00 Mediolan. Koncert kamer. 22.00 Kopenhaga. Koncert wokal. 22.10 Wiedeń. Recital śpiew. Hadrabowej. 22.30 National Fr. „Modlitwa za króla i kraj”. 22.30 Wrocław. Muzyka wieczorna. 22.30 Monachjum. Utwory Pfitznera. 23.00 Koenigszwst. Prosimy do tańca. 23.30 National Fr. Muzyka taneczna Ork. Jacka Fayna. 23.55 Wiedeń. Koncert rozrywkowy. 24.00 Frankfurt. Koncert kamer.

»RÓŻE MADONNY«

Ballada klasyczna przez radio w poniedziałek 6. V. o godz. 20.00

Wtorek, 7 maja

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

6.30 Pieśń „Kiedy ranna wstaje zorza”. 6.33 Podbudka do gimnastyki. 6.36 Gimnastyka. 6.50, 7.25 Muzyka z płyt. 7.15 Dziennik poranny. 7.45 Program na dz. bież. 7.50 „Wskazówki praktyczne”. 8.00 Audycja dla szkół. 8.05—8.20 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.08 Wiadom. meteorol. 12.05 Koncert zesp. St. Rachonia. 12.45 „Jak samej uszyj suidienkę”, wygl. M. Dobrowolska. 12.55 Dziennik połudn. 13.05 Koncert solistów. Wyk.: J. Haendel (tenor — transm. ze Lwowa) i A. Balsam (fort. — Warszawa). 13.55—14.00 Wiadom. o ekspozycji polskiej. 15.35 Przegląd gieldowy. 15.45 Koncert ork. P. R. pod dyr. J. Ozmińskiego. W progr. muzyka do baletu „Prometeusz” L. v. Beethovena. 16.30 Lekcja jęz. niemieckiego ze Lwowa. 16.45 Kwadrans słynnych artystów. M. Kurkeno (sopran) (płyty). 1) Thomas: Arja z op. „Mignon”. 2) Ardit: Pocałunek. 3) dell Acqua: Wiejska dziewczyna. 17.00 „Zagadki muzyczne” dla dzieci starszych (ze Lwowa). 17.15 „Odprawa delegatów Ligi Drogowej” — audycja zborowa. 17.45 Ogólnopolska rezerwa. 18.00 Przegląd filmowy. 18.10 Duet cytrynowe ze Lwowa. 18.25 Chwilka społeczna. 18.30 „Skrzynka ogólna”, omówi dr. M. Stepowski. 18.40 „Życie artyst. i kultur. stolicy”. 18.45 Koncert reklamowy. 19.00 Melodie podhalańskie na płytach. 19.07 Program na dz. nast. 19.15 „Skrzynka rolnicza”, omówi inż. W. Tarkowski. 19.25 Wiadom. sportowe lokalne. 19.30 Wiadom. sportowe ogólnopolskie. 19.35 Aud. żołnierska. 20.05 „Róża Madonny”, ballada klasyczna. Muzyka R. Stolla. Wyk.: H. Korfówna, S. Witas, E. Płosiński, J. Korolkiewicz oraz ork. symf. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”. 21.00 Koncert Stow. Miłośników Dawnej Muzyki (tr. z konserwatorium). Wyk.: ork. kameralna pod dyr. K. Lewickiego i T. Zaleskiego, W. Skwarczewska (sopran), A. Kamińska (meopr.), A. Szafranska (alt), St. Witas (tenor), T. Luczaj (bas), Eug. Umńska (skrz.), S. Snieckowski (obój), W. Rączkowski (organy), J. Wysocza-Ochlewska (klawesyn). 22.00 Reportaż z jubil. 25-letnia panowania króla ang. Jerzego V. 22.30 Koncert małej orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyskiego. 23.00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotniczej. 23.05—23.30 Muzyka tan. w wyk. ork. „Savoy-Hotel-Orpheus” (płyty).

OGŁOSZENIE.

Kontynuując realizację zasady lekarza domowego w lecznictwie Ubezpieczalni Społecznej, Dyrekcja Ubezpieczalni ogłasza, iż od dnia 6-go maja 1935 r.:

1. Ubezpieczeni i ich rodziny, posiadający legitymację członkowską z Ubezpieczalni, mogą zgłaszać się po poradę lekarską **bezpośrednio** do swego lekarza domowego, bez zaopatrzenia się w zlecenie do lekarza, które dotychczas należało raz na miesiąc brać z Ubezpieczalni.
 Dla stwierdzenia jednakowoż uprawnień zgłaszającego się po poradę, lekarz ma obowiązek żądać potwierdzenia pracodawcy, że ubezpieczony pracuje i ile zarabia. Poświadczenie to wystawia pracodawca w książeczce legitymacyjnej, nowego typu, lub do czasu otrzymania przez ubezpieczonego takiej książeczki na osobnym papierze.
 Ważność zaświadczenia pracodawcy, w myśl reskryptu Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1934 r., wynosi dla pracowników fizycznych 2 tygodnie, dla umysłowych 4 tygodnie.
 A zatem celem uniknięcia przerw w leczeniu względnie niemożności otrzymania porady lekarskiej z powodu braku stwierdzenia czy ubezpieczony pracuje, winni wszyscy ubezpieczeni w wymienionych okresach czasu, to jest co 2 i co 4 tygodnie brać poświadczenie od pracodawcy, że pozostają w zatrudnieniu.
2. Ubezpieczeni, którzy dopiero świeżo zostali zatrudnieni i nie posiadają jeszcze ani legitymacji, ani przydziału do lekarza domowego, muszą zgłosić się do Ubezpieczalni po legitymację i przydział lekarza.
 To samo dotyczy tych ubezpieczonych, którzy mimo, iż pozostają w zatrudnieniu od dawna, legitymacji swoich z Ubezpieczalni nie podjęli.
3. Do lekarzy-specjalistów, zakładów medycyny pomocniczej i szpitali, chorzy udawać się mogą tylko na zlecenie swego lekarza domowego, który orzeka, czy zachodzi potrzeba pomocy specjalistycznej i w jakiej specjalności. Wyjątek stanowią specjaliści chorób skórnych i wenerycznych, do których chorzy mogą udawać się bezpośrednio, o ile posiadają dowody uprawniające ich do świadczeń w stanie należytych. (Legitymację i poświadczenie pracodawcy o pozostawaniu w zatrudnieniu, nie dawniejsze niż 2 tygodnie). 4204

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W BYDGOSZCZY.

Ostrzeżenie.

Niniejszym ostrzegamy właścicieli nieruchomości przed wydawaniem zleceń na wykonywanie prac malarskich przez malarzy nie posiadających świadectw przemysłowych, oraz kart Rzemieślniczych, ponieważ przez to popierają partactwo i w dodatku mogą się narażać na nieprzyjemne konsekwencje pod względem prawnym. Poza tym podajemy do wiadomości, że prawo kształcenia uczeni na powiat Tczew mają mistrzowie: J. Chmielecki, Br. Trochowski, J. Wyszynski, Pietruszyński i Szmeling z Tczewa, oraz Rudolf W. Śniewski z Pelpina. 4209

Za zarząd:
Cech Malarski w Tczewie.

Do akt Nr. Km. 63, 375, 438/35. 4208

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni, rew. II-go J. Penk, zamieszkały w Gdyni, ul. Leśna 3 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 7 maja 1935 r. o godz. 10.30 w Gdyni, ul. 10 Lutego willa „Jurek” nr. 28, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 15 dużych beczek kredy, 1/2 beczki tranu do skór. Nast. o godz. 11-tej przy ul. 10 Lutego, Rynek Warzywny, kiosk nr. 87: 1 wagę wskazówkową Dayton. Nast. o godz. 14-tej w Chylonji, ul. Mikołaja 43: 1 maszyna do szycia „Singer”, oszacowanych na łączną sumę zł. 920,—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym. Licytacja rozpocznie się od pół ceny oszacowania.

Gdynia, dnia 4 maja 1935 r.

Komornik: (—) **Józef Penk.**

FABRYKA CUKRÓW I CZEKOLADY
 K. Machlejd Sp. Akc.
 poszukuje zdolnych, ustosunkowanych
przedstawicieli
 na miasta Toruń, Grudziądz, Inowroclaw ewent.
 na całe Województwo Pomorskie.
 Tylko osoby odpowiednie posiadające gwarancję gotówkową do Zł. 2.000,— zechcą zgłosić się listownie do dzierżawcy fabryki Machlejda, Spółki „Karoma”, Warszawa, ul. Chłodna 45. 4141

Tapety
Linoleum
Ceraty
Chodniki
Dywany
Dywaniki
 w wielkim wyborze
 korzystnie poleca
Zb. Waligórski
 Bydgoszcz, ul. Gdańska 12.
 Telefon 1223 1858

Meble
 w solidnym wykonaniu
 poleca
K. Rejentowicz
 wprost z fabryki
 Bydgoszcz,
 ul. Dr. Emila Warmińskiego 15. 3238

KAFLE
 białe i kolorowe w ładnych
 deseniach i kolorach oraz
 wszelkie przybory do pieców
 do cenach fabrycznych
 Przyjdź a przekonasz się
 w firmie:
M. STĘSZEWSKI
 Bydgoszcz
 ul. Poznańska 26, tel. 3234
 Oddział 3512
 w Toruniu, ul. Mostowa nr. 9

Meble
 artystyczne najkorzystniej
 kupisz w fabryce mebli
E. Bronikowski i Syn,
 Bydgoszcz, Naklejska
 135, telefon 3158.
 2508

Tapety
 duży wybór
 — niskie ceny
 poleca 3239
Wysilkowy Dom Tapet
S. Strzyżuk
 Bydgoszcz
 Długa 12. Telefon 1239.

MATERIAŁY
WIOSENNO — LETNIE
 dla Pań i Panów
 modne, gustowne, w dobrych gatunkach, po niskich cenach — kupuje się z pełnym zadowoleniem w Magazynie towarów modnych
St. Kozłowski
 Tczew, M. Piłsudskiego 20.
 naprzeciw sądu. 2963

Numer akt: 381/35. 4202
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI
 Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rewiru VII Stefan Kapuściński, mający kancelarię w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich nr. 21 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 8 maja 1935 r. o godz. 9.45 w Bydgoszczy, ul. Hetmańska nr. 28, odbędzie się licytacja ruchomości, składających się z 1 samochodu marki „Fiat” limuzyna, oszacowanego na łączną sumę zł. 1500,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji, w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
 Bydgoszcz, dnia 4 maja 1935 r.
 (—) **Kapuściński, Komornik Sądu Grodzkiego**
 rewiru VII w Bydgoszczy.

TANI SEZON
WIOSENNY w UZDROWISKACH
 w Ciechocinku, Druskiénkach, Jastrzęblu-Zdroju, Iwoniczu, Krynicy, Rabce, Szczawnicy, Truskawcu.
 Na podstawie karnetów ORBISU zniżki w opłacie taksy kuracyjnej, cen porad lekarskich, kąpiel i zabiegów leczniczych, w hotelach, pensjonatach, restauracjach i t. p.
 Informacje w Biurze Podrój ORBIS. Gdańsk, Stadtgraben 7, tel. 262-75, i pozostałych placówkach ORBISU. 3929

Place budowlane
 dobre położenie, korzystnie do sprzedania. Informacje, Bydgoszcz, ul. Gamma 7, m. 1. 3993

Meble
 dobre najkorzystniej kupisz tylko u Stanisława Dobrzyńskiego Bydgoszcz, ul. Długa 32 wprost ul. Batorego. 2690

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA BYDGOSZCZY
w Bydgoszczy, ulica Jagiellońska nr. 4
przyjmuje subskrypcję na

3% Premjową Pożyczkę Inwestycyjną
50% subskrybowanej sumy może być wpłacona obligacjami 6% Pożyczki Narodowej.

Reszta subskrypcji może być rozłożona na 10 rat miesięcznych.
Ostatni dzień subskrypcji upływa 10 maja 1935 r.

TORUŃ
STEFAN SKAŁECKI
„START“
TORUŃ, ŚW. DUCHA 18

połącza
wszelkie artykuły sportowe po cenach najniższych

Naciągi
rakiet tenisowych wykonuje specjalnie sprowadzony fachowiec z fabryki rakiet.

Solidny towar
Ceny najniższe
4023 Rzetelna obsługa.

Prima obiady
z 3 dań 0,80 gr.
„Hungaria“
Toruń, Prosta 19. 3984

STEMPLE
rytownictwo — wykonuje szybko i tanio Pomorska wytwórnia stempli, Piekut, Toruń, Wielkie Garbary 11.

Każdy Piwosz
twierdzi że najlepszy „OKOCIM“ tylko „w Hungarij“
Toruń, Prosta 19. 3985

MEBLE
łóżka żelazne, pianino, dywany, szafy okazynie sprzedam. Toruń, Bydgoska 62 II. 4142

Mieszkanie
umeblowane, 2 pokoje, kuchnia, spiżarnia, łazienka, elektr. i gaz, lub 1 pokój duży z wszelkimi wygodami zaraz wynajmę. Toruń, Łazienna 28, II ptr.

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią do wynajęcia. Toruń, Wiażowa 2. 4143

Mieszkanie
8 pokojowe, komfortowe, I piętro, do wynajęcia 1-go sierpnia. Siudowski, Toruń, Szopna 19, parter. 4191

Zaginął
piesek, biały pudełek. Uczciwego znalazcę, prosi się o oddanie. Toruń, Szeroka 22. B. Kawecka. 4192

Kupię
dom ze składem w dobrym położeniu, najlepiej w śródmieściu, od sumy 30.000—35.000 zł. Zgłoszenia do „Dnia Pomorskiego“ Toruń, pod „Dom“ nr. 4195.

Km. 1019/34. 4203

OBWIESZCZENIE o przymusowej sprzedaży nieruchomości.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łabiszynie, urzędujący w Łabiszynie, przy ulicy 11 stycznia nr. 25, na zasadzie art. 679 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 14 czerwca 1935 r. o godzinie 9-ej przed południem w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Łabiszynie pokój nr. 7 odbędzie się sprzedaż z publicznej licytacji nieruchomości, składającej się z zabudowań gospodarczych oraz roli wraz z przynależnościami, położonej w Mamliezu, powiecie szubińskim, województwie poznańskim, zapisanej w księdze wieczystej Mamliez tom IV wykaz liczb 61, obejmującej powierzchnię 7.68.88 ha, która stanowi własność rolnika Jakóba Mazura w Mamliezu i tegoż żony Anny Mazurowej z domu Reyman, tamże zamieszkałych.

Nieruchomość ta ma urządzoną księgę hipoteczną w Sądzie Grodzkim w Łabiszynie.
Powyższa nieruchomość została oszacowana na sumę 6.524,00 zł. Sprzedaż rozpocznie się od ceny wywołania t. j. od kwoty 4.893,00 zł.
Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w gotówce w kwocie zł. 652,40 albo w takich papierach wartościowych, bądź książeczkach wkładowych, instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich, i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartości 3/4 części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Łabiszyn, dnia 2 maja 1935 r.
(—) Józef Chrzanowski,
Komornik Sądu Grodzkiego w Łabiszynie.

Pierwszorzędny GABINET KOSMETYCZNY „KALOTECHNIKA“
Wszelkie zabiegi w zakresie nowoczesnej kosmetyki Racionalne pielęgnowanie, odmładzanie i udoskonalenie urody. Usuwanie zmarszczek, wągrów, pryszcz, brodawek, kurzajek, zębego owłosienia piegów, rozszerzonych por, łojotoku, trądziku, czerw. nosa i innych niedokładności cery, Radikalne usuwanie łupieżu. Przeciemiennie brwi i rzęs Sprzedaż kremów, mleczek itp. Porady bezpłatnie. 1814
TORUŃ, ul. Król. Jadwigi 5. miesz. 3.

Pierwszorzędny salon mód
mistrzini Ejmowa Toruń ul. Sienkiewicza 23 wyko. nuje pod gwarancją mo. i n. i niedrogo, także przyjmuje do nauki kroju i szycia (304c)

UDZIELAM 378
kredytu na asygnaty Spółdzielni „Kredyt Kupiecki“

M. J. Bagiński
Skład białawotów
Toruń, Szeroka 28.

WÓZKI DZIECIĘCE
w wielkim wyborze poleca FIRMA

M. SIECKMANN
Właśc.: A. FREINING
Toruń, ul. Szczytna nr. 4. 3754

Samochody
ciężarowe do przeprowadzek i transportów
Przeprowadzki
wysielane wozy meblowe
Przechowywanie
magazynowanie we własnych jasných zdrowych składnicach
Zwózki
wszelkie, kołmy i samocho. dami wykonuje tanio — najtaniej
Proszę żądać ofert!

Ludwik Szymański
rok założ. 1912
Toruń, Żeglarska 3, tel. 1909
tel. przyw. 1549. 1408

Kraty
żelazne zasuwalne, solidnie i tanio wykonuje K. Wojtowicz, Toruń, Podmurna 44. Tel. 1952. 3692

Ogłoszenie I.
Zarząd Spółki Akcyjnej „UNIA“ Zjednoczonej Fabryki Maszyn dawni, A. Ventzki i Peters w Grudziądzu, zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI** odbędzie się w środę, dnia 29-go maja 1935 r. o godzinie 9-tej rano w Grudziądzu, w lokalu Zarządu Spółki, z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1934;
2. Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1934;
3. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
4. Uchwała nad pokryciem strat bilansowych;
5. Zmiana § 15-go statutu Spółki. Brzmienie dotychczasowe: „Spółka zobowiązana jest zwrócić członkom Rady Nadzorczej koszty podróży i wszelkie wydatki z wyjątkiem z posiedzeniami, oraz wypłaci diety ustalone przez Walne Zgromadzenie“, zmienia się jak następuje: „Spółka zobowiązana jest zwrócić członkom Rady Nadzorczej koszty podróży i wszelkie wydatki związane z posiedzeniami, oraz wypłaci diety ustalone przez Walne Zgromadzenie. Niezależnie od tego pobierają członkowie Komisji Ścisłej stałe uposażenie po zł. 500,— (złoty pięćset) rocznie, każdy“.

Zmiana punktu 3-go § 17-go statutu, który w miejsce brzmienia dotychczasowego: „kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków oraz przedmioty, o których postawienie na porządku obrad wniosła Rada Nadzorcza lub Zarząd, lub też akcjonariusz reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału zakładowego, nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia“, winien brzmieć według art. 394 Kodeksu Handlowego z dnia 27. 6. 1934 r., następująco: „kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków oraz przedmioty, o których postawienie na porządku obrad wniosła Rada Nadzorcza lub Zarząd, lub też akcjonariusz reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału zakładowego, o ile zawniosł złożyć pisemnie na ręce Zarządu dotyczący wniosek“.

6. Uchwała co do wypłaty dywidendy za r. 1929/30;
7. Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze reprezentujący 1/10 część kapitału zakładowego mogą najpóźniej na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny.

Odnośnie punktu 5) głosują PP. Akcjonariusze oddzielnie w grupie akcji imiennych i okazji lskich. Uprawnienie do głosowania na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w godzinach urzędowych w Zarządzie Spółki:

- a) oryginalne akcje z wykazem numerów, mające brać udział w Walnym Zgromadzeniu,
- b) wzamian akcji poświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo krajowej instytucji kredytowej (bankowej). W zaświadczeniu należy wymienić numery i rodzaj akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.
- c) PP. Akcjonariusze, którzy nie posiadają jeszcze akcji nowej emisji głosują dotychczasowymi złotowymi akcjami w stosunku 2:1 (vide uchwałę Walnego Zgromadzenia z 2 maja 1934 r.).

Osobom uprawnionym na mocy powyższych przepisów do głosowania na Walnym Zgromadzeniu, wydaje się karty wstępu z podaniem ilości głosów. 4124

GDYNIA
Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czerwone, żółte, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELWACJA“ Gdynia, Abrahama 35 telefon 22-73.

Biuro sprzedaży betonu Adama. Poszukujemy reprezentantów. 3926

Meble biurowe 0-33
urządzenia składowe, okna i drzwi, oraz wszelkie prace stolarskie wykonuje na miejscu

Gdynia, ul. Lipowa 11
telefon 21 88
BYDGOSKA FABRYKA MEBLI BIUROWYCH

Sprzedam
szczęśliwosobowy „Fiat włoski 505“ torpeda. Zgl. „Gazeta Morska“, Gdynia pod nr. 3568. 4206

Rzeźbiarz-modelarz
potrzebny zaraz. Gdynia, Odlewnia Metali, Gdynia, Morska 39, tel. 25-96. 4207

Dyplomowana
pielęgniarka z dłuższą praktyką, szuka posady. Zgl. pielęgniarka, Czernik, Kościuszki 11a. 4205

TCZEW
Unieważnia
się książeczkę wojskową wystawioną przez P. K. U. Starogard na nazwisko Hein Hieronim, zamieszkałego w Tczewie, ul. Wigury 14. 4211

Poszukuję
dobrze umeblowanego pokoju z osobnym wejściem. Zgłoszenia kierować do „Dnia Tczewskiego“. 4210

Do prac biurowych **poszukuje się od zaraz**

elewa

z ładnym charakterem pisma. Najchętniej z ukończoną szkołą handlową. Znajomość pisania na maszynie pożądana. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw kierować do „Dnia Pomorskiego“ pod „Elewa“.

Meble wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych poleca 3736

Bydgoski skład mebli
Gdynia 10 lutego 37. Telefon 2047

Fabryka Mebli
właściciel B. SIUDOWSKI
Bydgoszcz, Jasna 11. Telefon 2274.

Ubezpieczalnia Społeczna w Starogardzie z tymczasową siedzibą w Tczewie
ogłasza konkurs
na stanowisko lekarza naczelnego

Ubezpieczalnia Społecznej w Starogardzie z tymczasową siedzibą w Tczewie.

Kandydaci na to stanowisko winni posiadać kwalifikacje wymagane art. 49 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 896) oraz winni dołączyć do podań następujące dokumenty lub uwierzytelnione odpisy:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) dowód obywatelstwa polskiego,
- 3) dyplom ukończenia wydziału lekarskiego, uprawniającego do wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem,
- 4) dowody studiów i dotychczasowej pracy,
- 5) żądanie,
- 6) zaświadczenie z 5-letniej pracy na stanowisku administracyjno-lekarskim, w tem przynajmniej 1 rok w Ubezpieczalni Społecznej lub Kasie Chorych,
- 7) zaświadczenie z 3-oh letniej praktyki w zakładach leczniczych (klinice lub szpitalu).

Lekarz naczelnym nie może zajmować płatnego stanowiska ani pełnić płatnych funkcji poza Ubezpieczalnią bez osobnego zezwolenia Ministra Opieki Społecznej.

Do stanowiska lekarza naczelnego jest przywiązane uposażenie miesięczne w wysokości określonej przy zawieraniu umowy. Podania udokumentowane należy nadsyłać pod adresem Ubezpieczalni Społecznej w zapieczętowanych kopertach z napisem „Konkurs na stanowisko Lekarza Naczelnego“ do dnia 6-go czerwca do godz. 12-tej.

Tczew, dnia 4-go maja 1935 r. 4212

Komisarz Ubezpieczalni Społecznej w Starogardzie z tymcz. siedzibą w Tczewie
(—) Inż. J. Helbrecht.

Numer akt: Km. 1085/34. 4201

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rewiru II. Mieczysław Mystkowski, mający kancelarię w Bydgoszczy, ul. Ig. Paderewskiego nr. 3, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6 maja 1935 r. o godz. 10 w Bydgoszczy ul. 3 Maja nr. 20 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do dr. Dobrina, składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 5540,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Bydgoszcz, dnia 4 maja 1935 r.
Komornik: (—) M. Mystkowski.

Numer akt: Km. 585/35. 4200

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.
Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rewiru II. Mieczysław Mystkowski, mający kancelarię w Bydgoszczy, ul. Ig. Paderewskiego nr. 3, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 7 maja 1935 r. o godz. 10 w Bydgoszczy, ul. Fordońska nr. 36, odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Stefana Marynowskiego, składających się z kutra morskiego, oszacowanego na łączną sumę zł. 1000,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Bydgoszcz, dnia 4 maja 1935 r.
Komornik: (—) M. Mystkowski.

Przewidujący automobilista
Tak wyjechał na raid przewidujący rekordzista

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetry na stronie 7-lamowej . . . . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
„ „ „ 4-lamowej . . . . . 50 fen.
„ „ „ drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.

Redaktor odpowiedzialny za sprawę W. M. Gdańska: Wilhelm Grasmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, l. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobroszański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuski 1.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji . . . . . 2.50 zł
Z odnośnikiem do domu . . . . . 2.80 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu . . . . . 2.89 zł
Pod opaską . . . . . 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . 2.32 gdł przez gońca . . . 2.00 gdł
z odbieraniem w administracji wprost . . . 1.75 gdł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
Witold Męziński, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

U W A G I:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ścigananiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.